

ทรัพยากรนั้นหนาวการ

เล่ม 3

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี

WWW.OSRD.GO.TH

...ทรัพยากรนันทนาการเล่ม 3...

- นันทนาการ
- กิจกรรมค่ายพักแรม
- กิจกรรมแรลลี่
- กิจกรรมทัศนศึกษา
- กิจกรรมรอบกองไฟ
- กิจกรรมสำหรับชุมชน

สำนักส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการ

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นันทนาการ (RECREATION)

นันทนาการ (Recreation)

หมายถึง กิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างจากภารกิจงานประจำ ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระทำด้วยความสมัครใจและมีความพึงพอใจ โดยกิจกรรมนั้นไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมือง ทำให้เกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี (แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2550-2554)

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมที่กระทำเพื่อนันทนาการ ที่เป็นสื่อในการพัฒนาคนให้เป็นตามเป้าหมาย กิจกรรมนันทนาการจะครอบคลุมไปถึงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคนในแต่ละด้าน ดังนั้น นันทนาการจึงดำเนินการโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อที่สำคัญ แบ่งเป็น 11 ประเภท คือ

1) ศิลปหัตถกรรม (Art and Crafts) เป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถ พิเศษ ความละเอียดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ให้เกิดทักษะความสัมพันธ์ของประสาทอวัยวะร่างกาย และพัฒนาความคิดความสามารถในการทำงานจนสามารถพัฒนาไปสู่ทักษะเป็นงานอาชีพได้

2) เกมและกีฬา (Games and Sports) เป็นกิจกรรมที่แสดงออกทางกายที่ต้องใช้ ทักษะความสามารถทางกายในทางด้านสมรรถภาพทางร่างกาย เพื่อมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ได้ความสนุกสนานและเพื่อกระตุ้นให้มีการออกกำลังกาย เพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

3) การเต้นรำ (Dance) เป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถความสวยงาม และเอกลักษณ์เฉพาะ เพื่อส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ทางสังคม อนุรักษ์วัฒนธรรมประจำถิ่น ตลอดจนการฝึกทักษะการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยสัมพันธ์กับจังหวะทำนองดนตรี รวมไปถึงการฟ้อนรำในรูปแบบต่างๆ การเต้นรำลีลาศ ในกิจกรรมสังคม

4) การละคร (Drama) เป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถและสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของสังคม วัฒนธรรมและพฤติกรรมความเป็นอยู่ทั้งในปัจจุบันและอดีตที่ผ่านมา เป็นการส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญา การศึกษาเรียนรู้ และส่งเสริมความสามารถในการแสดงออก

5) งานอดิเรก (Hobby) จัดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะพิเศษ ความสามารถเฉพาะและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ในความรู้พิเศษ

6) การดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกถึงความสามารถเฉพาะอย่าง ความถนัดเฉพาะ ซึ่งในปัจจุบันการดนตรีจัดเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจัดเป็นกิจกรรมที่ใช้ในการบำบัดจิตใจ

7) กิจกรรมกลางแจ้ง/นอกเมือง (Outdoor Recreation) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตธรรมชาติ การออกกำลังกาย หรือการใช้เวลาว่าง เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยกิจกรรมนอกกรอบแบบโดยการสัมผัสกับธรรมชาติของจริง เช่น การจัดค่ายพักแรม การเดินทางไกล

8) วรรณกรรม (การอ่าน พูด เขียน) (Reading, Speaking and Writing) เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ความมีวินัยแห่งตน และเป็นการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่ดี

9) กิจกรรมสังคม (Social Recreation) เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์ การเข้ากลุ่ม ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจอันดี มีคุณธรรมรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สร้างมิตรภาพในสังคม

10) กิจกรรมพิเศษตามเทศกาลต่าง ๆ (Special Event) เป็นกิจกรรมเฉพาะที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษโดยตรง เช่น เทศกาลพิเศษ การจัดกิจกรรมประเพณี กิจกรรมเพื่อทางศาสนา เช่น วันลอยกระทง วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีนสงกรานต์เป็นแสดงความยินดี สุขใจ หรือความร่วมมือกันในการช่วยกันสร้างสรรค์ สังคม อนุรักษ์วัฒนธรรม เป็นต้น

11) การบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service) เป็นกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือ
บริการสังคม ช่วยให้เข้าใจกันเห็นอกเห็นใจกัน เอื้อเฟื้อ เสียสละ สร้างความสามัคคี
รักใคร่กลมเกลียว รู้จักเสียสละเพื่อส่วนร่วมและจัดเป็นกระบวนการในการพัฒนาจิตใจ
ของมนุษย์

ค่ายพักแรม (CAMPING)

ความหมายของค่ายพักแรม

สารานุกรม บริแทนนิกา (Encyclopedia Britannica) ได้ให้ความหมายของ “ค่ายพักแรม” หรือ “Camp” ไว้ว่า มาจากคำว่า “Campus” ในภาษาละตินซึ่งแปลว่า Field ตามความหมายแปลว่า “ทุ่งนา ทุ่งหญ้า หรือที่โล่งแจ้ง” ในสมัยโบราณค่ายพักแรมจะใช้ในทางทหาร ต่อมาพลเรือนได้นำมาใช้โดยให้ความหมายว่า “เป็นการที่บุคคลได้ออกไปใช้ชีวิตนอกอาคารโดยไปค้างแรมตามป่า หรือบริเวณที่โล่งแจ้งในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งแตกต่างไปจากการอยู่ในบ้าน” (วีระ วิเศษสมิต.2546: 11)

ราชบัณฑิตยสถาน (2526 : 183) ได้ให้ความหมายค่ายพักแรมไว้ว่า เป็นการพักแรมชั่วคราวของคนเป็นจำนวนมาก อาจจัดขึ้นหรือใช้ฝึกอบรมบุคคลให้รู้จักการดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ โดยให้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้รู้จักช่วยตัวเอง ช่วยหมู่คณะ รู้จักระเบียบวินัย รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ให้แก่สังคม

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2513 : 39) ให้ความหมายของการอยู่ค่ายพักแรม หมายถึง การจัดการอย่างมีระเบียบในการดำเนินการอยู่ค่ายพักแรม การผจญภัยเกี่ยวกับการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้เข้าร่วม พักผ่อนหย่อนใจทางนันทนาการและได้ดำเนินชีวิตทางสังคมนอกสถานที่ ทำให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายจากความเครียด

เกื้อ เกตุแก้ว (2531 : 345) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอยู่ค่ายพักแรมที่มีการจัดอย่างมีระเบียบ หมายถึงแหล่งสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางการศึกษา ในบรรยากาศของการใช้ชีวิตร่วมกันกลางแจ้ง โดยอาศัยทรัพยากรจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติรอบตัวนั้น เป็นเครื่องช่วยพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย สังคมและจิตใจ ทั้งนี้ภายใต้การแนะนำช่วยเหลือจากผู้นำที่ได้รับการฝึกมาแล้ว

คุณค่าและประโยชน์ของค่ายพักแรม

จรินทร์ ธานีรัตน์. (2513 : 60 – 62) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอยู่ค่ายพักแรมไว้ว่า การที่เยาวชนออกไปใช้ชีวิตนอกเมืองเป็นหมู่คณะนั้นจะพึงได้รับประโยชน์อะไรจาก กิจกรรมค่ายพักแรมบ้าง ซึ่งสรุปโดยย่อได้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เยาวชนได้ฝึกหัด และเรียนรู้ถึงการเล่นและการอยู่การทำงานเป็นหมู่คณะ (Group system) ทำให้รู้จักการทำงาน แบบกระบวนการวิธีการแบบกลุ่ม (Group process) ในอนาคต
2. ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนชาวค่ายมีสุขภาพแข็งแรง อนามัยสมบูรณ์
3. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ถึงการใช้ชีวิตร่วมกันตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย (Democratic ways of life)
4. ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนรักสวยรักงาม รักธรรมชาติ ซึ่งเป็นการนำมาสู่การรู้จักรัก และสงวนทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ
5. ช่วยฝึกหัดให้เยาวชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
6. ช่วยให้เยาวชนได้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม โดยใช้กิจกรรมค่ายพักแรม
7. ช่วยฝึกหัดเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดีให้ความช่วยเหลือความร่วมมือแก่หมู่คณะ
8. ช่วยส่งเสริมให้พัฒนา ด้านบุคลิกภาพของเยาวชน
9. ช่วยส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพใหม่ๆ แก่ชาวค่าย
10. ช่วยส่งเสริมให้ชาวค่ายรักการเล่นเกมหกีฬา
11. ช่วยให้รู้จักการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในการทำงาน และกิจวัตรประจำวัน
12. ช่วยให้เยาวชนรู้จักและสามารถประดิษฐ์ และทำการฝีมือจากวัสดุเหลือใช้หรือจากธรรมชาติ
13. ช่วยให้ชาวค่ายรู้จักการปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้เจริญทางด้านสังคมทางปฏิบัติของเยาวชนนั่นเอง

14. ช่วยสร้างลักษณะความเป็นพลเมืองดีให้แก่เยาวชนเพราะได้รับการฝึกหัดความมีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบ
15. ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีความอดทนไม่อ่อนแอต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ เพราะการอยู่ค่ายพักแรมสามารถฝึกลักษณะอันนี้ได้เป็นอย่างดี
16. ช่วยสอนเยาวชนให้รู้จักระบบครอบครัว (Family Units) ที่ดี มีความเคารพนับถือ หัวหน้าผู้นำ และที่ปรึกษาของค่ายพักแรม
17. ช่วยส่งเสริมเยาวชนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
18. ช่วยส่งเสริมให้เยาวชน ได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ในกิจกรรมแขนงต่างๆ ด้วยวิธีการปฏิบัติจริง ๆ
19. ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะเป็นการปฏิบัติจริง ๆ
20. ช่วยพัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ การใช้ชีวิตในค่ายพักแรมกับการค้นเคยธรรมชาติจะช่วยให้จิตใจมั่นคงเยือกเย็นและสงบไม่ฟุ้งซ่าน

ประเภทของค่ายพักแรม

วิพงษ์ชัย ร้องชันแก้ว. (2549: 18-24) ได้ศึกษา ค้นคว้า พบว่านักวิชาการได้แบ่งค่ายพักแรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ค่ายพักแรมแบ่งตามผู้จัด
2. ค่ายพักแรมแบ่งตามลักษณะวิธีการและวัตถุประสงค์ในการจัด

1. ค่ายพักแรมแบ่งตามผู้จัด เป็นการแบ่งประเภทของค่ายพักแรมตามองค์กรหรือหน่วยงานที่ดำเนินการจัดค่ายพักแรมหรือเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดค่ายพักแรม ค่ายพักแรมแบ่งตามผู้จัดจำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ค่ายพักแรมองค์กรหรือสมาคม (Organization Camp) ค่ายพักแรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรหรือสมาคมต่างๆ

2. ค่ายพักแรมเอกชน (Private Camps) เป็นค่ายพักแรมที่จัดขึ้นเพื่อการค้าและมุ่งแสวงหาผลกำไร ค่ายพักแรมประเภทนี้จัดโดยกลุ่มบุคคลหรือบริษัทรับจัดค่ายพักแรม

3. ค่ายพักแรมสาธารณะ (Public Camps) ค่ายพักแรมที่จัดขึ้นโดยหน่วยภาครัฐ ไม่แสวงหาผลกำไรจากการจัดค่ายพักแรม แต่มุ่งที่ประโยชน์และการพัฒนาผู้ที่เข้าร่วมเป็นหลัก

2. ค่ายพักแรมแบ่งตามวิธีการและวัตถุประสงค์

เป็นการแบ่งประเภทค่ายพักแรมตามลักษณะวิธีการและวัตถุประสงค์ของการจัดค่ายพักแรม โดยแบ่งค่ายพักแรมออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่ายพักแรมกลางวัน (Day Camp) ค่ายพักแรมกลางวัน (Day Camp) ส่วนใหญ่จะจัดให้แก่เด็กเล็กในระดับปฐมวัย (อนุบาล) จนถึงระดับช่วงชั้นที่ 1 (ประถมต้น) ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากนัก ไม่สามารถอยู่ค่ายได้เป็นระยะเวลานาน และต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จาก พ่อแม่ หรือผู้ปกครองเป็นพิเศษ

ค่ายพักแรมกลางวัน (Day Camp) จัดขึ้นเพื่อให้เด็กได้รับทักษะพื้นฐานที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการฝึกใช้ทักษะการคิด ความสามารถในการฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การสอนด้านคุณธรรมจริยธรรมเบื้องต้นให้กับเด็ก เป็นต้น เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้เรียนรู้ในระดับสูงต่อไป ค่ายพักแรมกลางวัน (Day Camp) ดำเนินกิจกรรมในช่วงกลางวันเท่านั้น ส่วนในช่วงเย็นให้ผู้ปกครองรับเด็กกลับบ้าน

2. ค่ายพักแรมวิชาการ (Academic Camp)

ค่ายพักแรมประเภทนี้จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ พัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิชาการ เสริมแนวคิดใหม่ๆ และพัฒนาเจตคติที่ดีที่มีต่อการเรียนรู้ในวิชาการต่างๆ ตัวอย่างของค่ายพักแรมทางวิชาการ เช่น ค่ายพักแรมคณิตศาสตร์ ค่ายพักแรมเพื่อการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ผู้ที่จัดค่ายพักแรมทางวิชาการนี้ส่วนใหญ่จะเป็น สถาบันการศึกษาต่างๆ

3. ค่ายอบรมคุณธรรมและจริยธรรม (Virtue Camp or Moral Camp)

ค่ายอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เป็นค่ายที่มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เข้าร่วมให้ตระหนักถึงคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต และส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมได้นำคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้เรียนรู้จากค่ายนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ ผู้ที่จัดค่ายพักแรมประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นองค์กรและหน่วยงานทาง

ศาสนา หรือสถาบันการศึกษา ตัวอย่างเช่น ค่ายยุวชนคริสเตียน ค่ายอนุชนคริสเตียน ค่ายพุทธธรรม เป็นต้น

4. ค่ายพักแรมเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (Conservative Camps)

ค่ายพักแรมเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาตินี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมมีเจตคติที่ดีและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งอบรมสร้างนิสัยและฝึกฝนการเป็นนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยผู้เข้าร่วมจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันท่ามกลางธรรมชาติ เช่น ภูเขา อุทยาน วนอุทยาน ชายทะเล ป่าชายเลน เป็นต้น

5. ค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และค่ายพักแรมนักศึกษาวิชาทหาร (Boy scout, Military Training Camp)

ค่ายพักแรมประเภทนี้บรรจุอยู่ในหลักสูตร ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และนักศึกษาวิชาทหารเพื่อฝึกให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้จักการชีวิตร่วมกันท่ามกลางธรรมชาติ และเรียนรู้ยุทธวิธีต่าง ๆ ตามที่แต่ละหลักสูตรกำหนด เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด จะเรียนรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น, การช่วยชีวิต, การเดินทางไกลในเวลากลางวัน และการคืบ, การใช้เข็มทิศ, การประกอบอาหาร เป็นต้น ส่วนนักศึกษาวิชาทหารจะเรียนรู้การใช้ชีวิตแบบทหาร, การดำรงชีพในป่า, การฝึกจู่โจม-ตั้งรับ เป็นต้น

ค่ายพักแรมประเภทลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดจัดขึ้นโดยโรงเรียน สถาบันการศึกษาที่มี การบรรจุกิจกรรมเหล่านี้ไว้ในหลักสูตร โดยในการจัดค่ายอาจจะขอความร่วมมือกับหน่วยทหารเพื่อนำเยาวชนเข้ารับการฝึก ส่วนค่ายพักแรมนักศึกษาวิชาทหารจะจัดขึ้นโดยจังหวัดทหารบกที่รับผิดชอบนักศึกษาวิชาทหารในเขตนั้น ๆ

6. ค่ายสัมมนาและอบรม (Seminar & Training Camp)

ค่ายพักแรมประเภทนี้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรในองค์กรให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตขององค์กร ในอดีตการสัมมนาหรืออบรมเป็นเพียงรูปแบบของชั้นเรียนเข้าไปเย็นกลับเท่านั้น แต่ในปัจจุบันได้มีการนำการสัมมนาและอบรมไปจัดในรูปแบบของค่ายพักแรม

7. ค่ายพักแรมอาสาสมัคร (Volunteer Camp)

ค่ายพักแรมอาสาสมัครนี้เป็นค่ายพักแรมที่ได้รับความนิยมมากในหมู่นักศึกษาหรือบุคคลทั่วไปที่มีใจรักในการพัฒนาชุมชน ช่วยเหลือผู้ประสบภัยและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เป็นต้น ค่ายพักแรมประเภทนี้จัดขึ้นโดยการรวบรวมหรือรับสมัครผู้ที่สนใจมาออกค่ายเพื่อพัฒนาชุมชน สร้างสาธารณูปโภคเช่น ศาลา, ห้องสมุดประชาชน, สร้างสะพานซ่อมแซมบ้านเรือนซ่อมแซมและสร้างโรงเรียน, สร้างสนามกีฬา, พัฒนาสวนหย่อมและสนามเด็กเล่น

ค่ายพักแรมอาสาสมัครมีประโยชน์ช่วยพัฒนาให้ผู้เข้าร่วมรู้จักการรับใช้ผู้อื่น การเสียสละเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น และการตอบแทนสังคมและประเทศชาติที่เราได้อาศัยอยู่ค่ายพักแรมอาสาสมัครนี้ส่วนมากจะจัดขึ้นโดยชมรมต่างๆ ในสถาบันการศึกษา เช่น ชมรมอาสาพัฒนาซึ่งมีอยู่ในทุกสถาบันการศึกษา ในปัจจุบันก็มีหลายองค์กรที่จัดค่ายพักแรมอาสาสมัครหรือเป็นผู้ให้การสนับสนุน

8. ค่ายพักแรมส่งเสริมสุขภาพ (Health Camps)

ค่ายพักแรมส่งเสริมสุขภาพหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าค่ายพักแรมสุขภาพ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพ และการมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจให้แก่เด็กและเยาวชน โดยกิจกรรมในค่ายพักแรม ได้แก่ การอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ, การรักษาความสะอาดของร่างกาย, ความรู้และหลักปฏิบัติที่ถูกต้องทางด้านโภชนาการ, กิจกรรมกีฬา กิจกรรมการออกกำลังกาย, กิจกรรมเกมนันทนาการ เป็นต้น ค่ายพักแรมประเภทนี้ส่วนใหญ่จัดขึ้นโดยโรงเรียน สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่ดูแลด้านสาธารณสุขหรือพลานามัย

9. ค่ายพักแรมครอบครัว (Family Camps)

เป็นค่ายพักแรมที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ครอบครัวได้มีโอกาสพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกันนอกสถานที่ เพื่อผ่อนคลายจากความตึงเครียดในการทำงาน การเรียน และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกที่อยู่ในครอบครัว โดยกิจกรรมในค่ายพักแรมครอบครัวจะมุ่งเน้นไปที่การสร้างสัมพันธ์ภายในครอบครัว การทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัว เช่น การจัดคารัแรลลี่ครอบครัว (Family Car Rally), วอล์คแรลลี่

ครอบครัว (Family Walk Rally), กลุ่มสัมพันธ์ครอบครัว, เกมันทนาการสำหรับครอบครัว, การแสดงของครอบครัวเป็นต้น เป็นต้น

10. ค่ายพักแรมธรรมชาติ (Nature Camp)

เป็นค่ายพักแรมที่ได้รับความนิยมในหมู่ผู้ที่ชื่นชอบการใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ การผจญภัยตามป่าเขาลำเนาไพร โดยตั้งค่ายพักแรมในบริเวณ อุทยาน หรือวนอุทยานที่มีการจัดพื้นที่สำหรับการตั้งค่ายพักแรม การออกค่ายก็จะมีเตรียมอุปกรณ์เพื่อการดำรงชีพไปด้วย เช่น เต็นท์นอน, ถุงนอน, หม้อสนาม, อาหารแห้ง เป็นต้น โปรแกรมค่ายพักแรมประเภทนี้จะเป็นการท่องเที่ยว พักผ่อน และชมความงามของธรรมชาติ

11. ค่ายพักแรมคนพิการ (Handicapped Camps)

เป็นค่ายพักแรมที่จัดขึ้นเพื่อบุคคลที่มีความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ โดยค่ายพักแรมประเภทนี้จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง มีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไปในสังคม เห็นคุณค่าของตัวเอง แนะนำวิธีการดำเนินชีวิตในสังคม และค่ายพักแรมประเภทนี้ยังช่วยปรับปรุงข้อบกพร่องของผู้ที่มีความผิดปกติอีกด้วย

12. ค่ายพักแรมถาวร (Residential Camp)

เป็นค่ายพักแรมที่มีการจัดตั้งขึ้นเป็นการถาวร มีการบริหารและดำเนินการจัดค่ายพักแรมตลอดทั้งปี ค่ายพักแรมถาวรแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้ (จรินทร์ ธาณิรัตน์. 2513: 75-94)

1. ค่ายพักแรมระยะสั้น (Short-term Residential Camp) ค่ายพักแรมที่มีการจัดภายในระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 1-2 สัปดาห์ จัดขึ้นโดยองค์กรต่าง ๆ และมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง

2. ค่ายพักแรมระยะยาว (Long-term Residential Camp) ค่ายพักแรมที่มีระยะเวลาจัดตั้งแต่ 2 อาทิตย์ถึง 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและเปลี่ยนแปลงผู้เข้าร่วมหลาย ๆ ด้านที่ต้องใช้ระยะเวลามาก ๆ

การวางแผนจัดค่ายพักแรม

การวางแผนเป็นกระบวนการแรกในการดำเนินงานจัดค่ายพักแรมเป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมายและวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ ผู้ที่ประสบความสำเร็จทุกคนล้วนเริ่มต้นการดำเนินงานด้วยการวางแผนแทบทั้งสิ้น

ขั้นตอนการวางแผนจัดค่ายพักแรม

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการจัดค่ายพักแรม

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนจัดค่ายพักแรมเป็นการวิเคราะห์เพื่อที่ผู้จัดจะได้ทราบแน่ชัดว่าจากข้อมูลพื้นฐานนั้นได้บ่งบอกถึงความจำเป็นที่ต้องจัดค่ายพักแรมหรือไม่ และหากมีความจำเป็นที่จะต้องจัดค่ายพักแรมผู้จัดควรจะดำเนินการอย่างไรบ้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการจัดค่ายพักแรมนั้นใช้หลัก 5W 1H เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

Who , What , Why , Where , When , How

2. กำหนด เป้าหมายของการจัดค่ายพักแรม

3. กำหนดวัตถุประสงค์ค่ายพักแรม

วัตถุประสงค์ คือ สิ่ง que ผู้จัดคาดหวังให้ผู้เข้าร่วมได้รับหลังจากการเข้าร่วมค่ายพักแรม

4. กำหนดหัวข้อค่ายพักแรม

หัวข้อค่ายพักแรมนั้นต้องเป็นข้อความสั้นแต่ได้ใจความ เร้าความสนใจของผู้อ่านและที่สำคัญต้องครอบคลุมเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดค่ายพักแรม

5. กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานค่ายพักแรม

โดยทั่วไปขั้นตอนการดำเนินงานการจัดค่ายพักแรมมีอยู่ด้วยกัน 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมงาน
2. ขั้นดำเนินงานในค่ายพักแรม
3. ขั้นสรุปผลการดำเนินงาน

6. กำหนดประเภทของค่ายพักแรม

7. เลือกสถานที่จัดค่ายพักแรม
8. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
9. แบ่งสายงานและเลือกทีมงาน
10. กำหนดโปรแกรมและระยะเวลาในการจัดค่ายพักแรม

โปรแกรมเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการจัดค่ายพักแรม หลักการสำคัญที่สุดของการกำหนดโปรแกรมค่ายพักแรม คือ “โปรแกรมต้องตอบสนองต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้”

11. จัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการจัดค่ายพักแรม
12. กำหนดกฎระเบียบสำหรับการอยู่ค่ายพักแรมและกฎระเบียบของทีมงาน
13. เขียนโครงการจัดค่ายพักแรม

ให้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวางแผนทั้ง 12 ขั้นตอนมาเขียนในรูปแบบของโครงการเพื่อนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ทีมงาน และผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจัดค่ายพักแรม

การแบ่งกลุ่มในค่ายพักแรม

ในการจัดค่ายพักแรมโดยทั่วไปจะมีการแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการทำกิจกรรม โดยภายในกลุ่มจะมีผู้ดูแลและให้คำปรึกษาซึ่งได้แก่

1. ผู้นำกลุ่ม (Group Leader) หรือหัวหน้ากลุ่ม ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลให้การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มในการใช้ชีวิตอยู่ภายในค่ายพักแรม
2. ที่ปรึกษากลุ่ม (Group Counselors) หรือพี่เลี้ยงกลุ่ม ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้นำกลุ่ม และดูแลภาพรวมภายในกลุ่ม ว่ามีข้อดีข้อเสีย และสิ่งใดบ้างที่ต้องปรับปรุง

ขนาดกลุ่ม

ขนาดของกลุ่มควรมีสมาชิกประมาณ 6-12 คน ไม่ควรมีสมาชิกมากกว่านี้เพราะจะไม่สามารถดูแลสมาชิกกลุ่มได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งไม่สะดวกในการทำกิจกรรมส่วนผู้ดูแลกลุ่มควรมีประมาณ 1-2 คน

วิธีการแบ่งกลุ่ม

การแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมค่ายพักแรมมีหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

1. จำนวนผู้เข้าร่วมค่ายพักแรม
2. ลักษณะของกิจกรรมในโปรแกรมค่ายพักแรม ว่ามีการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วม และการแบ่งกลุ่มอย่างไร

ประเภทของกิจกรรมในค่ายพักแรม

กิจกรรมที่นิยมใช้ในค่ายพักแรมโดยทั่วไปมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมกีฬา

เป็นกิจกรรมที่มีความมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการเจริญเติบโตของร่างกาย สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การจัดกิจกรรมกีฬาในค่ายพักแรมจะมี 3 ลักษณะ คือ กีฬาสี กีฬาอิสระ และการออกกำลังกาย

2. เกม

เป็นกิจกรรมการแข่งขันเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและความสนุกสนาน เกมที่ใช้ในค่ายพักแรมจะมี 3 ประเภทคือ เกมละลายพฤติกรรม เกมนันทนาการ และเกมเพื่อฝึกทักษะและการเรียนรู้

3. กิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk rally)

เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ โดยแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็นกลุ่ม ๆ และให้เดินไปยังฐานต่าง ๆ เพื่อทำกิจกรรมและมีการสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม

4. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาทักษะต่าง ๆ เน้นการปฏิสัมพันธ์กับคนภายในกลุ่มและฝึกกระบวนการทำงานเป็นทีม

5. กิจกรรมผจญภัย

เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมได้ผจญภัยในธรรมชาติ หรือป่าเขาสำเนาไพร โดยระหว่างเส้นทางการผจญภัยจะมีฐานกิจกรรมต่าง ๆ

6. กิจกรรมธรรมชาติศึกษา

เป็นกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติ

7. กิจกรรมสถานการณ์จำลอง

เป็นการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ให้มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด แล้วให้ผู้เข้าร่วมดำเนินชีวิตและทำกิจกรรมภายในสถานการณ์ที่ได้สร้างขึ้นมา โดยระหว่างดำเนินกิจกรรมก็จะมี การใส่สถานการณ์เพิ่มเติม เพื่อสังเกตพฤติกรรมและปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์ของผู้เข้าร่วม

8. กิจกรรมโอเรนเทียร์ริง

เป็นกิจกรรมที่ใช้เข็มทิศและแผนที่ในการเดินทาง โดยผู้แข่งขันต้องใช้เวลาในการเดินทางให้น้อยที่สุด

9. กิจกรรมการศึกษา

เป็นการเรียนรู้โดยผ่านการสอน การอบรม การฟังบรรยาย การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จากวิทยากรผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ

10. กิจกรรมดนตรี

กิจกรรมเพื่อสร้างความสนุกสนาน และสร้างบรรยากาศที่ได้ให้แก๋ค่ายพักแรม ด้วยเสียงเพลง กิจกรรมดนตรีประกอบด้วย การร้องเพลง การเต้นรำ การร้องเพลงประกอบ ทำ

11. กิจกรรมศิลปหัตถกรรม

กิจกรรมที่ใช้มือในการสร้างสรรค์ มุ่งให้แสดงออกทางด้านความคิดความรู้สึก ส่งเสริมการตัดสินใจ และช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีความสุขเกิดความรู้สึกพึงพอใจ

12. กิจกรรมพิเศษ

เป็นกิจกรรมเสริมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมกิจกรรมหลักให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในค่ายพักแรมให้คึกคักสนุกสนาน ได้แก่ กิจกรรมการแสดง เกมพิเศษ ชิงรางวัล งานรื่นเริง งานเทศกาลต่างๆ งานวัด เป็นต้น

13. กิจกรรมรอบกองไฟ

เป็นกิจกรรมยอดนิยมของการจัดค่ายพักแรม เป็นกิจกรรมสุดท้ายก่อนการปิดค่ายพักแรม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงออกอย่างเต็มที่ต่อหน้าสาธารณะชน เป็นการสร้างความสนุกสนานและความประทับใจก่อนที่จะแยกย้ายจากกันไป

14. กิจกรรมทางศาสนา

เป็นกิจกรรมของแต่ละศาสนาที่ต้องปฏิบัติ เช่น การอธิษฐาน การสวดมนต์และการแผ่เมตตา

15. กิจกรรมประจำวัน

เป็นกิจกรรมเพื่อการดำรงชีวิตของผู้เข้าร่วมค่ายพักแรม คือ การดูแลความสะอาดของสถานที่ การจัดอาหารในแต่ละมื้อ การล้างจาน การพักผ่อน ช่วงเวลาส่วนตัว

ปัญหาและอุปสรรคในการอยู่ค่ายพักแรม

ในการจัดการอยู่ค่ายพักแรมให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการอยู่ค่ายพักแรมนั้น ผู้ดำเนินการจัดการอยู่ค่ายพักแรมควรหาแนวทางจัดสิ่งที่เป็นปัญหา หรือสิ่งที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคให้หมดไปหรือหาวิธีการป้องกันเพื่อให้เกิดปัญหาขึ้นน้อยที่สุด จากการจัดการเรียนการสอนวิชาการอยู่ค่ายพักแรม และด้วยประสบการณ์อันยาวนานในการดำเนินการจัดการอยู่ค่ายพักแรมภาคปฏิบัติ พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการอยู่ค่ายพักแรมเกิดขึ้นจากปัจจัยและสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดเตรียมที่พักไม่เพียงพอกับจำนวนผู้อยู่ค่ายพักแรม
2. สถานที่มีความกันดารแห้งแล้งระยะทางไกลทำให้เกิดความเหนื่อยล้าในการเดินทาง
3. ในการเดินทางไกลขาดผู้นำทางที่ชำนาญเส้นทาง ไม่มีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงเส้นทางที่ชัดเจนทำให้เกิดการหลงทาง
4. ผู้นำกิจกรรมขาดความชำนาญ ขาดการเตรียมตัว-การเตรียมเอกสาร
5. ยานพาหนะเสียกลางทาง หรือมาไม่ตรงตามเวลานัดหมาย
6. วัสดุอุปกรณ์ชำรุด เช่น เต็นท์ขาดชำรุด ตะเกียงไม่ติด อุปกรณ์เครื่องครัวภาชนะที่ใช้ในการเก็บรักษาอาหารไม่เพียงพอ
7. ขาดการวางแผนค่าใช้จ่าย ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอ
8. การเจ็บป่วยและการได้รับอุบัติเหตุขณะทำกิจกรรม เช่น ข้อเท้าแพลงในการเดินทางไกล อุบัติเหตุจากการเล่นกีฬา การบาดเจ็บจากรองเท้ากัด รองเท้ารัดเกินไป
9. การแต่งกายที่ไม่เหมาะสมในการทำกิจกรรม เช่น ในการเดินป่าไม่ควรสวมกางเกงขาสั้นหรือเสื้อไม่มีแขน เพราะอาจเกิดอันตรายได้
10. ภัยธรรมชาติ ไฟป่า สัตว์ป่า ทำให้การเดินทางต้องล่าช้าและเสียเวลามากขึ้นเกิดพายุฝนนอกฤดูกาลทำให้ผู้เข้าค่ายเจ็บป่วยเนื่องจากอากาศหนาวเย็น มีผลต่อกิจกรรมบางอย่างต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก
11. สุขภาพของผู้อยู่ค่ายพักแรมไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัวหรือมีสภาวะการเจ็บป่วยมาก่อน
12. สถานที่จัดกิจกรรมไม่อำนวยเป็นหลุม เป็นบ่อพลัดตกทำให้เกิดอุบัติเหตุได้
13. การใช้กระเป๋าดูทางไม่เหมาะสม การบรรจุสิ่งของในกระเป๋าไม่ถูกวิธี
14. อาหารไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิกและจำนวนวัน-เวลาที่อยู่ค่ายพักแรม

15. การรักษาเวลา ในบางครั้งเวลาในการทำกิจกรรมไม่กระชับส่งผลต่อการทำกิจกรรม

ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้อยู่ค่ายพักแรมทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผน เสียขวัญและกำลังใจหรืออาจส่งผลทำให้การอยู่ค่ายไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการอยู่ค่ายพักแรม

ข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรทำการสำรวจสถานที่ในการอยู่ค่ายพักแรม และติดต่อหาผู้นำทางที่มีความชำนาญเส้นทาง มีการทำแผนที่การเดินทางและทำป้ายบอกเครื่องหมายอย่างชัดเจน
2. จัดระบบการเดินทาง จัดระเบียบแถวไม่ให้ทิ้งระยะห่างกันมากเกินไป
3. คัดเลือกผู้นำกิจกรรมที่มีคุณสมบัติเฉพาะด้าน มีความสามารถ มีประสบการณ์และความชำนาญในการจัดกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม และมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
4. จัดหาผู้ให้บริการรถยนต์พาหนะที่มีความรับผิดชอบเชื่อถือได้ และมีการบริการที่ดี ควรมีเอกสารการยืนยันการตรวจสภาพของยานพาหนะ
5. จัดเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนสมาชิกและให้มีสภาพที่พร้อมในการใช้งาน
6. วางแผนการใช้งบประมาณ มีการจัดลำดับความสำคัญของค่าใช้จ่าย แยกค่าใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ โดยระบุค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจนตามความจำเป็น เช่น ค่ายานพาหนะ ค่าอาหาร ค่าเช่าสถานที่ ค่าวัสดุอุปกรณ์ และควรจัดเตรียมงบประมาณสำรองไว้เผื่อกรณีฉุกเฉิน เช่น ค่ารักษาพยาบาลเนื่องจากอุบัติเหตุ เป็นต้น
7. จัดปฐมนิเทศก่อนการอยู่ค่ายพักแรมภาคปฏิบัติ เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการเตรียมตัวในการเดินทาง และการจัดเตรียมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การจัดเตรียมวัสดุสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในการอยู่ค่ายพักแรม
8. บุคคลที่มีโรคประจำตัวจะต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และไม่ควรเข้าร่วมกิจกรรมที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น คนที่เคยได้รับบาดเจ็บบริเวณกระดูกสันหลังไม่ควรเล่นกีฬาหรือกิจกรรมที่ต้องออกแรงมากหรือมีการกระทบกระเทือน
9. วางแผนการดำเนินการเรื่องการจัดเตรียมอาหารโดยจัดทำรายการอาหารในแต่ละวันแต่ละมื้อไว้ล่วงหน้า

10. จัดทำกำหนดการในการทำกิจกรรม และมีการวางแผนระเบียบและบทลงโทษในเรื่องการรักษาเวลาเพื่อให้มีการปฏิบัติกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด

11. คำนึงถึงความปลอดภัยและพยายามขจัดปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ โดยการเลือกสถานที่ในการทำกิจกรรมให้เหมาะสม

12. จัดช่วงเวลาในการอยู่ค่ายพักแรมให้อยู่ในฤดูกาลที่ไม่มีฝนตก หรือ ติดตามการพยากรณ์อากาศก่อนการไปอยู่ค่ายพักแรมเพื่อจะได้จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมในการใช้งาน

ในการอยู่ค่ายพักแรมหากผู้ดำเนินการมีการเตรียมการอย่างเหมาะสมและมีการวางแผนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ก็จะทำให้การอยู่ค่ายพักแรมประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตลอดจนสร้างความประทับใจให้อยู่ในความทรงจำของผู้อยู่ค่ายพักแรมตลอดไป

มารู้จักวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) กัน

ปัจจุบันนี้เชื่อว่าคนส่วนใหญ่น่าจะเคยได้สัมผัสกับกิจกรรม WALK RALLY มาบ้างไม่มากก็น้อย แต่จะมีซักกี่คนเล่าที่จะรู้ถึงประวัติความเป็นมาและความสำคัญของกิจกรรม WALK RALLY นี้อย่างแท้จริง

กิจกรรม WALK RALLY มีจุดเริ่มต้นจากสมัยโบราณ กรีก-โรมัน เมื่อเสร็จสิ้นการศึกสงคราม พระราชาก็จะจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อทดสอบกำลังทางร่างกายและทดสอบไหวพริบของทหารระดับหัวหน้า ซึ่งจะกำหนดให้เส้นทางและเวลาที่กำหนดโดยใช้ม้า ระหว่างเส้นทางจะพบกับอุปสรรคต่าง ๆ หรือการสร้างกลวงที่ซับซ้อน หากใครทำได้ตามเงื่อนไขที่ตั้งไว้ก็จะมีรางวัลให้พร้อมกับปรับขึ้นตำแหน่งสูงต่อไป

ต่อมาประเทศญี่ปุ่นได้นำแนวคิดมาปรับใช้ในการทำงาน โดยนายชิเงรุ โคบายาชิ เป็นผู้จัดการบริษัท โซนี่ เมืองอัสฮิเกะ ได้ศึกษาวิธีการบริหารเพื่อแก้ไขการขาดทุนของบริษัท พบว่าการบริหารงานของแต่ละหน่วยงานขาดการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง และจิตสำนึกที่ดีในการทำงานและองค์กร หรือกล่าวสั้น ๆ คือการทำงานเป็นทีม ซึ่งต่างกับทางด้านตะวันตกจะเน้นในเรื่องการทำงานเป็นทีม จึงจัดกิจกรรม WALK RALLY ขึ้น โดยเน้นการเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองและการทำงานร่วมกัน การจัดการรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมบนพื้นฐานสภาพความเป็นจริง และปรากฏว่าได้ผลเกินคาด บริษัทก็ฟื้นตัวและมีกำไรอย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเทศไทยจากที่ได้เปิดโอกาสให้บริษัทต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจเพิ่มมากขึ้น แนวคิดและวิธีการจัดการบริหารต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทมากขึ้น คณะที่ปรึกษาด้านเทคนิคชาวญี่ปุ่นของบริษัทไทยบริดสโตน จำกัด ได้นำเอากิจกรรม WALK RALLY มาปรับใช้ให้เกิดการทำงานเป็นทีมเพิ่มมากขึ้น โดยเน้นที่กลุ่มระดับหัวหน้างานต้องเข้าร่วมกิจกรรม WALK RALLY ทุกคน และกลุ่มปฏิบัติการทุกคน ได้ผลตอบรับเป็นอย่างดีเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน และได้แพร่ขยายไปสู่หน่วยงานในระดับชั้นนำอย่างรวดเร็ว

ประเภทของแรลลี่ Rally

1. รถยนต์แรลลี่
2. บัสแรลลี่
3. วอล์คแรลลี่
4. จักรยานแรลลี่

ปรัชญาของกิจกรรม WALK RALLY

SEE ---> การมองเห็นภาพรวมทั้งหมดของปัญหาที่เกิดขึ้น

THINK ---> คิดค้นหาหนทาง วิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

PLAN ---> วางแผนเพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมด

DO ---> ดำเนินจัดการตามแผนที่วางไว้พร้อมทั้งตรวจสอบความบกพร่อง

ความสำคัญกิจกรรม WALK RALLY

การเรียนรู้ที่ดีที่สุดของมนุษย์คือการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งไม่มีใครสอน ประสบการณ์นั้นให้ได้ แต่ประสบการณ์ตรงต้องเกิดจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทดลอง หรือการลองผิดลองถูก หรือที่เรียกว่า “ Learning by Doing “ ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ลงมือทำกิจกรรมและสามารถเรียนรู้จากสิ่งที่ปรากฏใน กรณีต่าง ๆ โดยแท้จริงแล้วธรรมชาติของมนุษย์แล้วนั้นจะมีความแตกต่างกันโดยนัยสำคัญ และในบางครั้งความแตกต่างหรือความขัดแย้งก็ย่อมทำให้เกิดอะไรขึ้นใหม่ ๆ เช่นเกิดทฤษฎีใหม่ แนวทางปฏิบัติใหม่ และในทางกลับกันอาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งส่งผลทำให้ประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมลดลง ล้วนก่อให้เกิดปัญหา เช่น คนในองค์กรขาดความสมัครสมานสามัคคีกัน ขาดการประสานงานที่ดี ขาดประสิทธิภาพของการสื่อสารในองค์กร ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดการเป็นผู้นำที่ดีและผู้ตามที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ที่กล่าวมาแล้ว หากมีการฝึกอบรมในห้องเรียนปกติก็คงไม่ได้ผลเท่าที่ควร เหตุเพราะเขาเหล่านั้นต้องได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดพลังที่มอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนางานและพัฒนาองค์กร

ประโยชน์ของ Walk Rally

1. เรียนรู้หลักการและเงื่อนไขของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. ฝึกให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี
3. ฝึกให้รู้จักวางแผน แก้ปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน
4. ฝึกให้เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และอุทิศตน และเสียสละให้ผู้อื่น
5. ฝึกการสื่อสาร การสั่งงาน การกระจายงาน และมอบหมายงานอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ฝึกให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ลักษณะกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ที่ดี

1. เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งการคิด การพูดการกระทำและการแสดงออก
2. เสริมสร้างสุขภาพโดยการเดินแข่งขันกันทำกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้สมาชิกของทีมแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตาม ผู้ชี้แนะ ผู้ปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์โดยยอมรับตนเอง และยอมรับผู้อื่น
4. เน้นความสัมพันธ์ ความสามัคคี การปฏิบัติภารกิจร่วมกันเป็นหมู่คณะ
5. เรียนรู้จากกิจกรรมให้รู้จักตัวเองได้ดีขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ด้วยพลังกลุ่มและตนเอง
6. เพื่อศักยภาพความสามารถและประเมินเป้าหมาย ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของทีมได้เป็นอย่างดี

องค์ประกอบของกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

การจัดกิจกรรมกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่อไปนี้

1. พื้นที่และระยะทางสำหรับทำกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ระยะทางที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมอยู่ในระหว่างประมาณ 3-6 กิโลเมตร
2. มีฐาน (Base) หรือสถานี (Station) หรือจุดตรวจ ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้ 10 จุด ในการเดินแต่ละรอบหรือ 5 จุดสำหรับเวลาที่จำกัดหรือสถานที่จำกัด
3. บุคลากร ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือผู้ร่วมเล่นหรือเดินกิจกรรมกับผู้นำกิจกรรมพร้อมทีมงาน

ฝ่ายผู้ร่วมกิจกรรมซึ่งมีจำนวนสมาชิกประมาณ 8-15 คน ประกอบด้วย

- ประธานกลุ่ม เป็นผู้นำทีม
- เลขากลุ่ม เป็นผู้จัดบันทึกกิจกรรม
- ผู้รักษาเวลา เป็นผู้ควบคุมเวลาการทำกิจกรรมของสมาชิกในทีม
- ผู้รักษาความปลอดภัย เป็นผู้ดูแลความปลอดภัยของสมาชิกภายในทีม

ฝ่ายผู้นำกิจกรรมพร้อมทีมงาน ประกอบด้วย

- วิทยากรผู้นำทีม เป็นผู้สรุปกิจกรรมและกำหนดกิจกรรมในแต่ละฐาน หรือกำหนดกิจกรรมระหว่างฐาน การจัดวางรูปแบบกิจกรรมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์
- ทีมงานผู้ช่วย เป็นผู้นำกิจกรรมแต่ละจุด ซึ่งมีหน้าที่ชี้แจงกติกา จับเวลา บันทึกคะแนน และสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

วัตถุประสงค์สำคัญของกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) คือต้องการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้หลักการและเงื่อนไขของการทำงานเป็นทีม และมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น

- ฝึกเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์
- การสร้างทีมงาน การทำงานเป็นทีม
- ความสนุกสนาน มีการแข่งขัน เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
- คิดแก้ไขปัญหา และตัดสินใจร่วมกัน
- การวางแผนจัดลำดับการทำงาน
- ทักษะที่ดีต่อตนเอง เพื่อนร่วมงานและองค์กร
- เข้าใจตนเองยอมรับตนเองและผู้อื่น
- เสริมสร้างสุขภาพผ่อนคลายความตึงเครียด
- ฝึกกระบวนการคิด การระดมสมอง พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อนึ่งในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ในแต่ละครั้งมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา สถานที่ บุคคล โอกาส โดยปกติการจัดกิจกรรมในแต่ละฐานจะกำหนดวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดไว้ 2-3 ประการข้างต้น

หลักการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

กระบวนการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) มีหลักการและวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้ (สมควร โพธิ์ทอง. 2544: 18)

1. การจัดบุคลากร การจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.1 วิทยากร เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ทางด้านวิชาการกระบวนการดำเนินงาน และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรที่เข้าอบรมตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

1.2 ผู้นำกิจกรรม หรือผู้ช่วยวิทยากร มีคุณสมบัติสำคัญคือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีทักษะและความชำนาญในเรื่องการจัดกิจกรรมประจำวันกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่จะต้องอาศัยความรู้และความชำนาญในเรื่องการจัดเกมและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ซึ่งควรจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่จะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถเฉพาะทางด้านนั้น ทักษะและมีจิตวิทยาในการเป็นผู้นำ รวมทั้งการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ในการเป็นผู้นำกิจกรรม

1.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องสุขภาพและการแต่งกาย เนื่องจากในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) จะต้องใช้พลังกำลังในการเดินทาง หรือบางครั้งอาจจะต้องวิ่งเพื่อให้ทันเวลา ด้านสุขภาพ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีภาวะของการเจ็บป่วย เนื่องจากในการทำกิจกรรมกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) นั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องใช้พลังกำลังมากหรือบางครั้งอาจพบกับสภาพอากาศที่ร้อนจัด ดังนั้น ก่อนการทำกิจกรรมจะต้องมีการสำรวจภาวะร่างกายของผู้เข้าร่วมกิจกรรมก่อนเสมอเพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั่นเอง ด้านการแต่งกายของผู้เข้าร่วมกิจกรรม จะต้องแต่งกายให้รัดกุมมีความคล่องตัว เช่น ใส่เสื้อยืด สวมกางเกงวอร์ม กางเกงขาสั้นหรือกางเกงที่รัดกุม ใส่รองเท้าผ้าใบเพื่อความสะดวกในการทำกิจกรรม เช่น การกระโดด การเดินหรือวิ่ง เป็นต้น

2. การจัดเตรียมสถานที่ ในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) สถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งการจัดเตรียมสถานที่จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมและกิจกรรมที่จัดขึ้น ถ้ามีคนจำนวนมากจำเป็นต้องใช้สถานที่กว้างหรือมีบริเวณมาก แต่ในบางครั้งผู้ที่เป็วิทยากรดำเนินการไม่มีโอกาสที่จะเลือกสถานที่ได้ ผู้ที่มี

ประสบการณ์สูงสามารถที่จะประยุกต์กิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานที่และจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วม ซึ่งจะต้องรู้จักเลือกทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น มีพื้นที่โล่ง บริเวณระเบียง ห้องโถง ลานจอดรถ สนามกีฬา มีแหล่งน้ำ ต้นไม้ สนามหญ้า มีชายหาดริมทะเล เป็นต้น และสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงซึ่งน่าจะเป็นมารยาทที่ดีของผู้ดำเนินการก็คือ การเลือกสถานที่ทำกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ในแต่ละฐานไม่ควรสร้างความรบกวนบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง เพราะเนื่องจากกิจกรรมบางอย่างในฐานอาจจะต้องใช้เสียงดังหรือสร้างเสียงรบกวนแก่บุคคลอื่นได้ หรือหากมีความจำเป็นจริงๆ ควรจะต้องขออนุญาตผู้ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเสียก่อน

3. การวางแผนจัดเตรียมกิจกรรม การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาใช้เป็นสิ่งสำคัญซึ่งถือว่าเป็นหัวใจในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ผู้ดำเนินการจำเป็นต้องเลือกกิจกรรมที่สามารถตอบคำถามจากโจทย์คือ มีความต้องการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดทักษะทางด้านใด เช่น การรู้จักในการแก้ปัญหา ความอดทน ความช่วยเหลือเกื้อกูลภายในทีมงาน ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแสดง ทักษะการสื่อสาร ฯลฯ ผู้ดำเนินการจะต้องเลือกกิจกรรมให้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงสถานะต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ เพศ อายุ ลักษณะงานที่ทำในองค์กร ความเหมาะสมของสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพภูมิอากาศ สภาพสังคมวัฒนธรรมประเพณี ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ลักษณะการจัดกิจกรรมจะต้องเป็นกิจกรรมที่แฝงไว้ด้วยความรู้มีสาระ มีความสนุกสนานท้าทาย และจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการทำกิจกรรม สมาชิกสามารถเข้าร่วมได้ทุกคน การจัดวางฐานกิจกรรมจะต้องวางแผนอย่างรอบคอบ มีการจัดกิจกรรมหนักเบาสลับกันเพื่อสร้างความกระตือรือร้นแก่ผู้เข้าร่วมและไม่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเหนื่อยล้าจนเกินไป การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมจะช่วยให้สมาชิกเกิดทัศนคติที่ดีเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการทำกิจกรรมและเกิดทักษะในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยในการทำงาน และสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำงานต่อไป

4. การจัดการด้านงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) งบประมาณเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะต้องมีการจัดการในเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมโดยทั่วไปจะมีค่าใช้จ่าย ดังนี้

4.1 ค่าสถานที่ ในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) สถานที่ที่ใช้จัดมีความจำเป็นจะต้องใช้สถานที่จัดอย่างเหมาะสม ซึ่งแล้วแต่วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมขององค์กร เช่น ถ้าเป็นโครงการพัฒนาบุคลากรของบริษัทองค์กรเอกชน

ก็มักจะใช้พื้นที่ของโรงแรม รีสอร์ท ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนนี้เจ้าของหน่วยงานจะเป็นผู้รับผิดชอบ หรือบางกรณีอาจจะมีการเช่า-ยืมอุปกรณ์

4.2 ค่ายานพาหนะ บางครั้งอาจจะต้องมีการใช้ยานพาหนะเพื่อนำพา สมาชิกไปยังสถานที่จัดกิจกรรม ดังนั้นจะต้องมีการจัดเตรียมยานพาหนะไว้ให้พร้อมในการ ใช้งานเสมอ

4.3 ค่าสิ่งของรางวัล การจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) จำเป็น จะต้องมีการประเมินผลการทำงานของทีมงานที่เข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้าง แรงจูงใจและพลังในการทำกิจกรรม ผู้ดำเนินการจะต้องจัดเตรียมสิ่งของรางวัลให้แก่ ผู้เข้าร่วม มูลค่าของรางวัลขึ้นอยู่กับความพร้อมของหน่วยงาน แต่ควรให้มีความเหมาะสม เพื่อสร้างคุณค่าและสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

4.4 ค่าตอบแทนวิทยากร การจัดการด้านงบประมาณในเรื่องค่าตอบแทน วิทยากรนั้นขึ้นอยู่กับงบประมาณของหน่วยงานที่จัด ซึ่งควรพิจารณาให้อยู่ในความ เหมาะสม เนื่องจากผู้ที่เป็วิทยากรก็จะต้องมีค่าใช้จ่ายในเรื่องการเดินทาง ค่ายานพาหนะ หรือถ้าเป็นกิจกรรมงานอาสาสมัคร (Volunteer) เจ้าของหน่วยงานควรทำหนังสือขอบคุณ หรือมอบเกียรติบัตรให้กับวิทยากรที่มาดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยเพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ คณะวิทยากรและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

4.5 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อไปนี้

4.5.1 อุปกรณ์เครื่องเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุ-เทป ไมโครโฟน แบตเตอรี่ ปลั๊กไฟ ควรจัดเตรียมอุปกรณ์สำรองไว้ด้วย หากเกิดกรณีฉุกเฉินจะได้พร้อม ที่จะใช้งาน อุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อการใช้งานโดยเฉพาะ ถ้ามีคนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากจะขาดสิ่งนี้ไม่ได้เลย และอาจจะก่อให้เกิดอุปสรรค ในการทำงาน

4.5.2 อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ทำกิจกรรมประจำวัน ขึ้นอยู่กับผู้จัดว่ามีความจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ชนิดใดบ้าง เช่น เชือก ขวด ถังน้ำ อุปกรณ์ กีฬาชนิดต่างๆ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะต้องจัดเตรียมให้พร้อมเสมอ รวมทั้งการจัดเตรียม อุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ กรรไกร มีดคัทเตอร์ กระดาษ แผ่นรอง เขียนหนังสือ อุปกรณ์สิ่งของเหล่านี้จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ควรมีการจัดเตรียมเอกสารสำหรับผู้เล่นซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติกิจกรรมการบันทึกคะแนน แผนที่การเดินทาง เป็นต้น

4.5.3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฐมพยาบาล ในการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) จำเป็นต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฐมพยาบาลไว้ทุกครั้ง เพราะอุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยการจัดเตรียมกระเป๋าที่มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นไว้ได้แก่ ยาแก้ปวดลดไข้ ยาต้ม ยาหม่อง ยาหอมแก้ลมวิงเวียน แอมโมเนียหอม ยาทาถูนิ้ว กล้ามเนื้อ ยาธาตุ ยาแก้แพ้ ยาใส่แผลสด ผ้าพันแผล พลาสเตอร์ ผงน้ำตาลเกลือแร่ ฯลฯ เป็นต้น เพื่อพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

4.5.4 การจัดเตรียมน้ำดื่ม เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรมเนื่องจากการเดินทาง อาจเกิดการเหน็ดเหนื่อยและมีการกระหายน้ำ จะใช้วิธีการแจกให้ถือติดตัวไปหรือตั้งเป็นจุดบริการไว้ก็ได้ หรือในบางครั้งอาจมีการจัดเตรียมอาหารว่างให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์กร

4.6 การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ในการดำเนินการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ภายในเวลาที่กำหนดโดยมีการประเมินผลด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริหารเวลาที่ใช้ในการทำงาน ด้านการฝึกทักษะการแก้ปัญหา และด้านผลสำเร็จของการทำกิจกรรม ซึ่งในกระบวนการจัดกิจกรรม วิทยากรผู้ดำเนินการจะต้องทำการรวบรวมผลคะแนนการทำงานของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ตัดสินการปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงตรงและมีความยุติธรรม โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้อย่างเป็นรูปแบบ และมีมาตรฐานเพื่อเป็นการประเมินผลการทำงานของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และในตอนสุดท้ายวิทยากรจะต้องมีการกล่าวสรุป เพื่อให้สมาชิกผู้เข้าร่วมได้เห็นประโยชน์และคุณค่าของการเข้าร่วมกิจกรรม และประกาศผล การทำกิจกรรม มีการตัดสินมอบรางวัลสำหรับกลุ่มที่มีคะแนนรวมของการทำงานสูงสุด เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่สมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรม

4.7 ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) ในการดำเนินกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) นั้น เมื่อคณะทำงานมีการจัดเตรียมสถานที่กำหนดกิจกรรมในแต่ละฐาน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และประชุมชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินการแก่บุคลากรที่เป็นผู้นำกิจกรรมหรือผู้ช่วยแล้ว มีกระบวนการจัดการซึ่งจะเริ่มต้นตามลำดับดังนี้

4.7.1 การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ : แบ่งกลุ่มสมาชิกให้มีจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด โดยเริ่มด้วยกิจกรรมที่ช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพ และมนุษยสัมพันธ์ภายในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสรู้จักกันมากที่สุด , ทักทายกันและจำชื่อกันให้ได้ , กิจกรรมรวมพลังทีม

4.7.2 อธิบายความเป็นมาและปรัชญาของกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

4.7.3 อธิบายวิธีการปฏิบัติกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) เอกสารประกอบ กิจกรรมในแต่ละฐาน ผู้นำกิจกรรมประจำฐาน แผนที่ประกอบการเดินทาง

4.7.4 ปฏิบัติกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) โดยให้สมาชิกเข้าฐานกิจกรรมปฏิบัติตามเงื่อนไขและกฎกติกาตามเวลาที่กำหนด

4.7.5 การสรุปกิจกรรม วิทยากรผู้ดำเนินการจะเป็นผู้สรุปกิจกรรม เพื่อให้สมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดแนวความคิดเชื่อมโยงกิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละฐานกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน

4.7.6 ประกาศผลคะแนนแต่ละทีมในเรื่อง การรวมพลังทีม การบริหารเวลา การทำงานเป็นทีม ผลของการทำกิจกรรมในแต่ละฐาน และผลคะแนนรวมทั้งหมด

4.7.7 มอบรางวัลทีมที่ชนะเลิศ

การแบ่งกลุ่มสำหรับกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

การแบ่งกลุ่มในการทำกิจกรรม "Walk Rally" นั้น ถือว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากสามารถสร้างเสริมให้เกิดความสามัคคี ในหมู่คณะได้ เช่น การจัดกลุ่มบุคคลที่ไม่รู้จักกัน ให้มาอยู่รวมกัน เป็นต้น ทั้งนี้สิ่งที่ต้องมองข้ามไม่ได้คือ "ความยุติธรรม" ในการแบ่งกลุ่ม เช่น จำนวน ผู้ชาย,ผู้หญิง ในแต่ละกลุ่มควรที่จะเท่ากัน ซึ่งจะมีผลต่อการทำคะแนนในการทำกิจกรรมได้จริงอยู่ผู้จัดอาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับคะแนนในการตัดสินแต่ผู้เล่นจะถือว่าคะแนนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเราได้ตั้งใจในตอนแรกกิจกรรมในการแบ่งกลุ่มนั้นมีหลายวิธีแต่ไม่ควรแข่งกับผู้เล่นว่าจะมีการแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม เพราะผู้เล่นจะมีการ ตกลงนัดแนะกันเอง เพื่อให้อยู่รวมกับกลุ่มเพื่อนสนิท ซึ่งจะขัดกับวัตถุประสงค์ใน

การทำงานเป็นทีมได้ ฉะนั้นจึงควรใช้กิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่มาใช้แทนเพื่อให้ผู้เล่นไม่สามารถล่วงรู้ถึงขั้นตอนการแบ่งกลุ่มดังกล่าวเช่น"หอยเปลี่ยนฝา","รวมเงิน","เลียนเสียงสัตว์","การนับเลขตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการ" เป็นต้น จะเห็นว่าวิธีการในการแบ่งกลุ่มมีหลายวิธี ขึ้นอยู่ว่าผู้จัดจะเลือกใช้วิธีการใดให้เหมาะสมกับสถานการณ์

เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

หากเป็นบริเวณกลางแจ้ง ไม่ควรจัดให้มีเวลานานเกินไป เพราะจะทำให้ผู้เล่นเกิดความเหนื่อยล้าได้ หรือหากมีเวลาสั้นเกินไปก็ อาจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วนใหญ่นิยมใช้เวลาประมาณ1 ชั่วโมง30 นาที ถึง2 ชั่วโมง สำหรับช่วงเวลาในการจัดนั้น ควรจัดในช่วงเวลาที่มีแสงแดดอ่อนเพื่อไม่ให้ผู้เล่นเกิดความเครียดมากนัก

การกำหนดเวลาในการทำดำเนินกิจกรรมนั้น จะแบ่งเวลาออกเป็น 5 ช่วง คือ

- 1) เวลาในการอธิบายกิจกรรม "Walk Rally" ทั้งหมดเช่น วิธีเล่น , แผนที่ , กติกา
- 2) เวลาในการจัดกลุ่มเข้าฐาน (เริ่มต้น)(ประมาณ 10 นาที)
- 3) เวลาในการอธิบายกิจกรรมภายในฐาน(ประมาณ 3 นาที)
- 4) เวลาในการดำเนินกิจกรรมภายในฐาน(ประมาณ 10 นาที)
- 5) เวลาเปลี่ยนฐาน / เข้าฐานต่อไป(ประมาณ 2 นาที)

จึงต้องมีการกำหนดผู้ควบคุมเวลา และให้สัญญาณ เพื่อความเรียบร้อยในการดำเนินการต่อไป

การวัดผลประเมินผลกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

ในการจัดกิจกรรม "Walk Rally" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสัมมนานั้น มิได้ให้ความสำคัญกับคะแนนในการทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม แต่จะให้ความสำคัญกับแง่คิดที่แต่ละกลุ่มจะได้รับไปจากกิจกรรมในแต่ละฐานมากกว่า ส่วนคะแนนต่าง ๆ นั้นเป็นเพียงการกำหนดขึ้นมาเพื่อจูงใจให้ผู้เล่นเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลนิยมใช้ใน 2 ลักษณะคือเป็นเวลา, เป็นหน่วยคะแนน ซึ่ง 2 เกณฑ์นี้จะเป็นการวัดใน "เชิงปริมาณ" โดยสามารถทราบถึงความแตกต่างในการทำกิจกรรมได้ทันที ส่วนบางกิจกรรมอาจมีการวัดใน "เชิงคุณภาพ" เช่น ความสวยงาม, ความละเอียด เป็นต้น ซึ่งเกณฑ์เช่นนี้มักจะไม่สามารถคิดออกมาเป็นค่าคะแนนที่แน่นอนได้ จึงมักไม่นำมาคิดเป็นคะแนนรวมในการแข่งขันแต่จะเน้นให้เพียงแง่คิด , ฝึกความคิดสร้างสรรค์ สำหรับกลุ่มผู้เล่นกิจกรรมเท่านั้น

เกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินผล

เกณฑ์เวลา	จะใช้เวลาเข้าฐาน/ออกจากฐาน มาหักลบ เพื่อให้ได้เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมโดยกลุ่มใดมีเวลาที่ใช้น้อยที่สุดจะเป็นผู้ชนะ
เกณฑ์คะแนน	จะใช้จำนวนหน่วย เช่น ทำได้กี่ชิ้น , กี่ขวด , กี่ครั้ง , กี่ลูก มาเป็นคะแนน โดยกลุ่มที่มีคะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

สำหรับกิจกรรมที่มีการใช้ทั้งเกณฑ์เวลา , คะแนน นั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกในการประเมินผลอาจต้องมีการแปลงค่าหน่วยวัดออกมาในรูปแบบเดียวกัน เช่น หากทำได้ 1 ขวด จะเท่ากับการหักเวลาออก 10 วินาที (จากเวลาทั้งหมดที่ใช้ไปรวมทุกฐานนั้น ๆ) ซึ่งเป็นการแปลงจากคะแนน ออกมาเป็นเวลาแทน ตัวอย่างเช่น

กำหนดให้เวลามาตรฐานในการทำกิจกรรมแต่ละฐาน = 5 นาที

ฐาน A "กรอกน้ำใส่ขวด"

กลุ่ม 1 ใช้เวลาในการทำ 4 นาที = 240 วินาที

กลุ่ม 2 ใช้เวลาในการทำ 5 นาที = 300 วินาที

กลุ่ม 3 ทำไม่ได้ (บวกเวลาเพิ่ม 2 นาที) = 420 วินาที

ฐาน B "โยนห่วงเข้าหลัก"

กลุ่ม 1 ทำได้ 2 ห่วง = -20 วินาที

กลุ่ม 2 ทำได้ 10 ห่วง = -100 วินาที

กลุ่ม 3 ทำไม่ได้ = -0 วินาที

ฐาน C "ก่อเจดีย์ทราย"

ทั้ง 3 กลุ่ม ทำได้ในเวลาที่กำหนดแต่ไม่สามารถบอกได้ว่ากลุ่มไหนสร้างได้ดีกว่ากัน

จึงไม่นำมาคิดคะแนนรวม

สรุปผล

กลุ่ม 1 ใช้เวลา = 240 วินาที - 20 วินาที = 220 วินาที

กลุ่ม 2 ใช้เวลา = 300 วินาที - 100 วินาที = 200 วินาที *** ชนะ ***

กลุ่ม 3 ใช้เวลา = 420 วินาที

ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

1. ซ่อนลูกปิงปอง

อุปกรณ์ ซ่อน ที่ต่อกับไม้ยาว 1 คัน / ลูกปิงปอง 10 ลูก / ตะกร้า 1 ใบ

วิธีเล่น ให้ผู้เล่นคนที่ 1 ใช้ซ่อน ที่ต่อกับไม้ยาว ค่อยๆ ซ่อนลูกปิงปองจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดสิ้นสุดเสร็จแล้วให้วิ่งกลับมาส่งซ่อนให้ผู้เล่นคนที่ 2 ใช้ซ่อนซ่อนลูกปิงปองไปอีกเช่นเดิมทำจนครบจำนวนลูกที่กำหนดแล้วดูว่าใช้เวลาไปเท่าไร (หากลูกปิงปองหล่น ต้องกลับมาซ่อนลูกปิงปองลูกใหม่ทันที)

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นเข้าใจถึงความสำคัญของสมาธิในการทำงาน

2. กรอกน้ำใส่ขวด

อุปกรณ์ ขวดน้ำ จำนวนเท่ากับสมาชิกในกลุ่ม / แหล่งน้ำ

วิธีเล่น ให้ผู้เล่นแต่ละคน ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายในการกรอกน้ำให้เต็มขวด โดยดูเวลาที่ใช้ไป (หากผู้เล่นคนใด กรอกน้ำเต็มแล้ว สามารถไปช่วยผู้เล่นคนอื่นๆ ได้)

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นเกิดความสามัคคีในการทำงาน และเกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้งานสำเร็จด้วยความรวดเร็ว

3. ปากกาลงขวด

อุปกรณ์ ขวดน้ำ 1 ใบ / เชือกฟาง ผูกจุดศูนย์กลางไว้ด้วยกัน และแยกออกไป เป็นเส้นต่างๆ จำนวนเท่ากับสมาชิกในกลุ่ม / ปากกา 1 ด้าม ผูกไว้ที่ศูนย์กลางของเชือกฟางที่ผูกไว้ / ผ้าปิดตา

วิธีเล่น ให้ผู้เล่นแต่ละคน ใช้เชือกฟางผูกเอาไว้ โดยปิดตาทั้งหมด ยกเว้นผู้เล่นเพียง 1 คน ที่ต้องออกมายืนอยู่ภายนอก โดยไม่ต้องปิดตา ผู้เล่นคนนี้สั่งการให้ผู้เล่นที่ปิดตาขยับทางซ้าย,ขวา,หน้า,หลัง เพื่อหย่อนปากกาที่จุดศูนย์กลางเชือกนั้นลงไปปากขวดให้ได้โดยดูเวลาที่ใช้ไป

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นรู้จักความสำคัญของการสั่งการ

4. ปิดตาเดินตามเชือก

อุปกรณ์ ผ้าปิดตา / เชือกฟาง

วิธีเล่น ให้ผู้เล่นแต่ละคนปิดตาจับไหล่ต่อกันเป็นแถว โดยเดินตามเชือกฟางที่ซึ่งไ้วผ่านสิ่งกีดขวางต่างๆ ซึ่งหัวแถวจะถือว่าเป็นผู้นำในการเดินทางทั้งหมดต้องเดินมาถึงที่หมายให้ได้ในเวลาที่กำหนด

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นรู้จักการเป็นผู้นำที่ดี และมั่นใจในผู้นำของตนเอง

5. พวงมัลลียลูกปัด

อุปกรณ์ ลูกปัดสี,ขนาดต่างๆ / ด้าย 1 หลอด / เข็ม 1 เล่ม / จาน 1 ใบ / น้ำมันพืช

วิธีเล่น เทลูกปัดสี,ขนาดต่างๆ ลงในจาน พร้อมทั้งใส่น้ำมันพืชลงไป เพื่อให้เกิดความลื่น และยากในการร้อยเชือกให้ผู้เล่นช่วยกันร้อยพวงมัลลียลูกปัด โดยในพวงนั้นๆ ต้องมีลูกปัดสีเดียวกันทั้งหมด

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นรู้จักการแบ่งงานกันทำ และเกิดความรอบคอบในการทำงาน (เพราะลูกปัดแต่ละสีจะมีจำนวน ไม่เท่ากัน หากเลือกลูกปัดที่มี จำนวนน้อยกว่างานก็จะเสร็จเร็วขึ้น)

6. แยกเมล็ดถั่ว

อุปกรณ์ เมล็ดถั่วชนิดต่างๆ 4 ชนิด / จาน 4

วิธีเล่น เทเมล็ดถั่วทั้งหมดรวมกัน แล้วให้ผู้เล่นช่วยกันแยกเมล็ดถั่วแต่ละชนิดออกมาให้ได้ในเวลาจำกัด

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นรู้จักการแบ่งงานกันทำ และเกิดความรอบคอบในการทำงาน และดูความคิดริเริ่มในการหากระบวนการแยกที่รวดเร็ว

7. ก่อเจดีย์ทราย

อุปกรณ์ กองทราย / ก้านไม้กวาดทางมะพร้าว / กระจาดสี / กรรไกร / กาว

วิธีเล่น ให้ผู้เล่นช่วยกันสร้างเจดีย์ทราย และตกแต่งด้วยกระจาดสี , ก้านไม้กวาดให้สวยงาม ในเวลาที่กำหนด

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน และแบ่งงานกันทำ

8. อุ้มลูกโป่งใส่น้ำ

อุปกรณ์ ลูกโป่งใส่น้ำ หลาย ๆ ใบ

วิธีเล่น ให้ผู้เล่นคนที่ 1 อุ้มลูกโป่งจากจุดเริ่มต้น ผ่านสิ่งกีดขวางต่าง ๆ ไปยังจุดสิ้นสุดแล้ววิ่งกลับมาต่อแถว ให้ผู้เล่นคนที่ 2 ทำเช่นเดิมจนครบทั้งหมดแล้วดูว่าใช้เวลาไปเท่าไร (ลูกโป่งต้องใส่น้ำ ไว้มาก ๆ เพื่อให้ลำบากในการขนย้าย)

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นเกิดความระมัดระวังในการทำงาน

9. ลอดใยแมงมุม

อุปกรณ์ เชือกฟาง ซึ่งเป็นใยแมงมุม

วิธีเล่น ให้ผู้เล่นช่วยกันนำสมาชิกในกลุ่มผ่านไปยังอีกฝั่งหนึ่งให้ได้ โดยห้ามถูกส่วนต่างๆ ของใยแมงมุมที่กำหนดขึ้นแล้วดูเวลาที่ใช้ไป

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

10. คีบเม็ดมะขาม

อุปกรณ์ เม็ดมะขาม / ตะเกียบ / จาน 2 ใบ

วิธีเล่น เทเม็ดมะขาม ใส่จาน แล้วให้ผู้เล่นทั้งหมดช่วยกันใช้ตะเกียบคีบเม็ดมะขาม ไปใส่ยังจานอีกใบหนึ่งที่อยู่ห่างออกไปโดยนับจำนวนเม็ดมะขามที่คีบไปได้เป็นคะแนน

แง่คิด เพื่อให้ผู้เล่นเกิดความระมัดระวังในการทำงาน และรู้จักการช่วยเหลือกันตามความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีอยู่

หน้าที่และคุณสมบัติผู้นำกิจกรรม

หน้าที่ของ "ผู้นำ นันทนาการ"

สร้างความสนุก-สะดวก-ปลอดภัย-เป็นกันเอง-ประทับใจให้กับทุกคน (มีใช้บางคน)

ข้อพึงระวัง

มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง ไม่ใช้ภาษาหยาบโลน หรือ ภาษาที่ไม่สุภาพ ห้ามคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้เล่นอย่างออกหน้าออกตา ควรทำตัวให้มีความเป็นกันเองกับผู้เล่น อย่างเสมอภาคกัน

คุณสมบัติ ผู้นำนันทนาการ	คุณสมบัติ ผู้นำเพลง
มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ อดทน เสียสละ ให้ความรัก ความยุติธรรม ความเสมอภาค มีความเชื่อมั่นในตนเอง (พอประมาณ) มีไหวพริบในการแก้ปัญหา	แม่นยำร้อง ทำนอง ขั้นตอน ร้องชัด ใช้สายตามองจิกให้ทั่วทุกคน ทำทางดี (ยืนในที่ๆ เห็นได้ชัดเจน) มีเทคนิคดี (ไม่ควรถามว่าได้หรือยัง)

กระบวนการกลุ่ม

คนเราต่างได้รับการปลูกฝังพัฒนามาจากครอบครัว ครู อาจารย์ กลุ่มเพื่อน และสังคมสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว นอกจากสิ่งเหล่านี้แล้ว เราอาจได้รับการพัฒนาจาก "กระบวนการกลุ่ม" อีกด้วยนั่นคือ ถ้าเราจำเป็นต้องมีชีวิตอยู่ในบรรยากาศของกลุ่ม จำเป็นต้องอยู่ในที่ที่เราต้องปรับตัวให้อยู่ร่วมกันได้ในสภาวะของกลุ่ม ซึ่งอิทธิพลของกลุ่มจะบิบบังคับพฤติกรรมและศักยภาพให้เป็นไปตามทิศทางที่กลุ่มพึงประสงค์นั้นคือ เราสามารถสร้างพฤติกรรม และพัฒนาศักยภาพของผู้เล่นให้เป็นไปตามต้องการ เช่น รู้จัก ,สนิมสนมในระยะเวลาอันสั้น โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่ม 4 ขั้น

1. Ice-Breaking (ทลายเกราะน้ำแข็ง)

เป็นกระบวนการพฤติกรรมซึ่งตามธรรมชาติของมนุษย์ เมื่อเข้าไปสู่สังคมใหม่ก็จะรู้สึกว่าตนเองไม่ปลอดภัย ไม่คุ้นจึงสร้างพฤติกรรมที่เก็บตัว ไม่กล้าพูดคุย เสมือนว่ามีเกราะน้ำแข็งปิดล้อมตนเองอยู่ ดังนั้นขั้นแรกสุดของกระบวนการกลุ่ม ก็คือการทลายพฤติกรรมเหล่านี้

2. Human-Relation (สร้างมนุษย์สัมพันธ์)

เมื่อผ่านขั้นแรกมาแล้วก็จะเกิดความรู้สึกกล้าขึ้นมา ดังนั้นเราต้องสร้างให้สมาชิกในกลุ่มเกิดขึ้นให้ได้

3. Creation (สร้างสรรค์)

เป็นการที่ทำให้กล้าที่จะแสดงออก โดยใช้วิธีการพยายามสร้างโอกาสให้พยายามใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งต้องยอมรับว่าแต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากัน

4. Brain-Storming (ระดมความคิด)

เป็นการปลูกฝังให้รู้จักถ้อยที่ถ้อยอาศัย รู้จักเปิดใจให้เป็นกลาง รับฟังความเห็นของผู้อื่น

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

1. รวมกลุ่มสมาชิกในหอประชุม กำหนดสัญลักษณ์ประจำกลุ่มตามสีที่กำหนด
2. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างความคุ้นเคยแก่สมาชิก
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าทีม เลขานุการกลุ่ม ผู้รักษาเวลา ผู้รักษาความปลอดภัยร่วมกันคิดคำขวัญประจำทีม
4. อธิบายปรัชญาและขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)
5. สมาชิกร่วมปรึกษาหารือ วางแผนการทำกิจกรรม
6. รวมพลังทีมก่อนออกเดินทางไปตามฐานต่างๆ
7. ปฏิบัติกิจกรรมภายในฐานตามเวลาที่กำหนด
8. สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมภายในฐาน
9. ประกาศผลคะแนนการทำกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) มอบรางวัล
10. วิทยากรสรุปให้ข้อคิด
11. พิธีปิดกิจกรรม

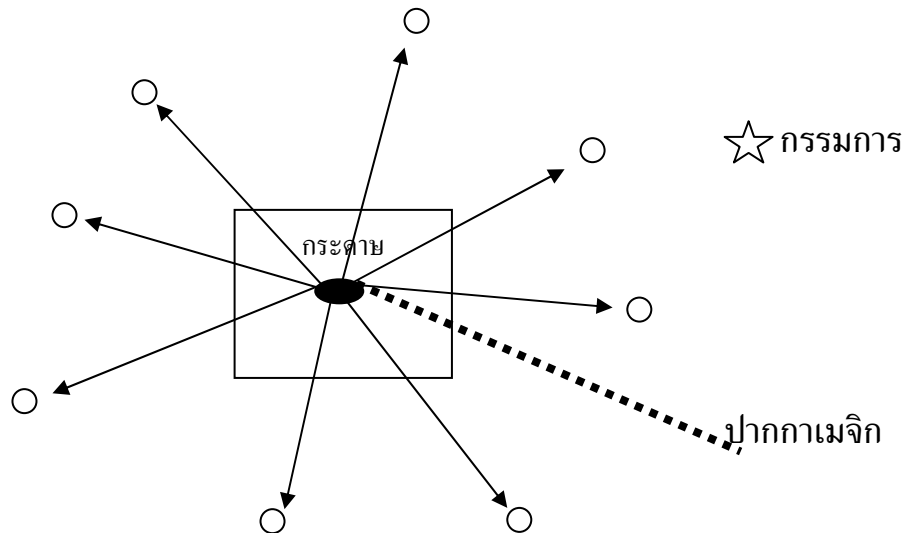
รูปแบบการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (WALK RALLY)อย่างมีวัตถุประสงค์

ฐานที่	กิจกรรม	จุดมุ่งหมายของกิจกรรม
1.	จิตรกรเอก	การยืดหยุ่น คล้อยตาม ผ่อนหนัก ผ่อนเบา เป็นศิลปะของการทำงาน ร่วมกัน : “ จงทำงานทุกอย่าง อย่างมีศิลปะ”
2.	พรหมวิเศษ	ความพร้อมเพรียง, ความสามัคคี, อดทน, มุมนานะ, การก้าวอย่างอย่างมี จังหวะ “ชัยชนะสร้างได้ จากความสามัคคี”
3.	พัททกอล์ฟ	จังหวะ, ท่าทาง, เทคนิค, กำหนดทิศทางการทำงาน, สมาธิ, ความเพียร พยายามสิ่งที่ย่างบางครั้งอาจทำให้พลังเหลือทำให้งานไม่เป็นไปตาม เป้าหมาย
4	กระโดดเชือก	การประสานงาน, ทักษะ, เทคนิคการทำงาน ความพร้อมเพรียง, ร่วมแรง ร่วมใจ ทดสอบสมรรถภาพตนเอง
5.	สื่อสารสัมพันธ์	การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการทำงาน คนที่พูดเป็นฟังเป็นจะทำงานสำเร็จ ได้ดีกว่าคนที่ไม่พูดและไม่ฟังใคร
6.	กรอกน้ำ	จงแสดงให้เห็นว่างานที่ผ่านมือเรา บ่งบอกถึงคุณภาพของตัวเรา ความ ประณีตความรอบคอบ จะนำมาซึ่งความสำเร็จและชัยชนะ
7.	โยแมงมุม	วางแผนการทำงานอย่างรอบคอบปลอดภัย งานทุกงานมีอุปสรรครอบ ด้านมีโอกาสพลาดสูง การจัดคนให้เหมาะกับงาน การมอบความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน จะนำมาซึ่งความสำเร็จภายใต้พลังแห่งมิตรภาพ
8.	ดนตรีเพื่อชีวิต	การทำงานเป็นทีมที่ต้องสร้างด้วยอารมณ์ความรู้สึก : ดนตรีและเสียงเพลง สร้างจังหวะของชีวิตสร้างสีสันแห่งความรื่นรมย์ และสร้างอารมณ์ สนุกสนาน, ผ่อนคลาย
9.	ตะกร้อไทย	ความสามารถเฉพาะตัวกับการทำงานเป็นทีม ความเพียรพยายาม พลาด พลังเพียงคนเดียวอาจทำให้ทีมงานล้มเหลว
10.	กล่อ่งสมาธิ	การใช้สมาธิกับการทำงานเพื่อทีมงานเป็นเลิศ : การมีสมาธิ ทำให้จิตใจ สงบ และสามารถหา แนวทางในการแก้ปัญหาได้ ทุกปัญหามีทางออก เสมอ

ฐานที่ 1 : จิตรกรเอก

ข้อคิด : การยืดหยุ่น คล้อยตาม ผ่อนหนัก ผ่อนเบา เป็นศิลปะของ
การทำงานร่วมกัน “จงทำงานทุกอย่าง อย่างมีศิลปะ”

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์ กระดาน เชือก ปากกาเมจิก

วิธีเล่น

1. แบ่งผู้เล่นเป็น 2 กลุ่ม(A,B) : กลุ่ม A เริ่มปฏิบัติก่อนในครั้งแรก กลุ่ม B จะต้องช่วยเชียร์ ต่อจากนั้นให้กลุ่ม B ลงมือปฏิบัติต่อจากกลุ่ม A และสมาชิกกลุ่ม A ก็จะต้องช่วยเชียร์การทำงานของ กลุ่ม B เช่นกัน
2. ให้ทุกคนจับปลายเชือกที่ผูกปากกาเมจิก ในตำแหน่งที่กำหนด คนละ 1 เส้น เท่านั้น และ นิ้วจะต้องอยู่ในห่วงปลายเชือกเท่านั้น
3. ให้วาดภาพ ผู้หญิงสาวสวย มือวิเศษครบ เต็มตัว 1 ภาพ โดยให้ทุกคนช่วยกันดึงเชือกที่ผูกปากกา กำหนดทิศทางและวาดภาพตามที่กำหนด

ข้อตกลง ห้ามจับเชือกเกินจุดกำหนด ถ้าถูกเตือนจะเสียคะแนน และห้ามจับปากกา โดยเด็ดขาด และห้ามเปิดปากกาก่อนกรรมการจะอนุญาต

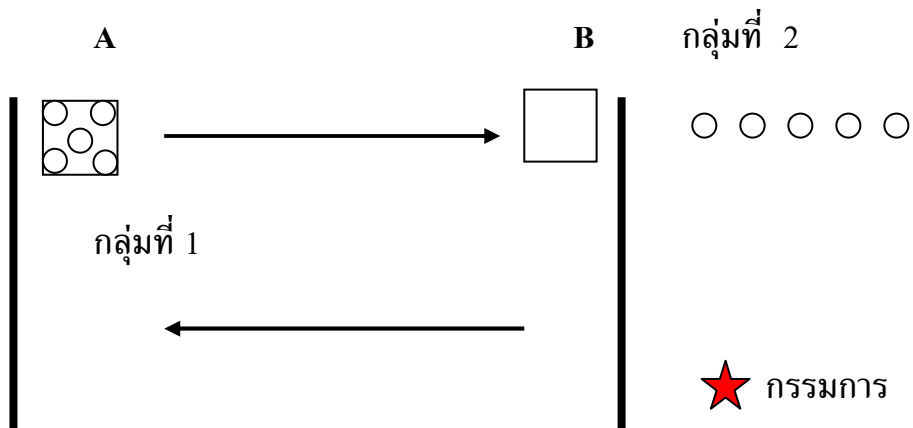
การให้คะแนน ภาพวาดมีความสวยงามมือวิเศษครบ

ข้อควรระวัง การไม่มีส่วนร่วมและวาดภาพที่มีมือวิเศษไม่ครบ 32 ประการ

ฐานที่ 2 : พรหมวิเศษ

ข้อคิด : ความพร้อมเพรียง ความสามัคคี การก้าวกระโดดอย่าง
มี จังหวะและมีเทคนิค “ ชัยชนะสร้างได้จากพลังความสามัคคี ”

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์ พรหมหนาสีเหลืองผืนผ้า ขนาด 1x1.50 เมตร กรวยวางตำแหน่ง

วิธีเล่น

1. แบ่งผู้เล่นเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน ให้กลุ่มที่ 1 ขึ้นไปยืนอยู่บนพรหมทุกคน แล้วกระโดดพร้อมกันเพื่อพาพรหมจากจุด A ไปให้ถึงจุด B ถ้าทำสำเร็จ จะได้ 1 คะแนน
2. จากนั้นส่งต่อให้กลุ่มที่ 2 ทำเหมือนกับกลุ่มที่ 1 พาสมาชิกบนพรหมกลับมาให้ถึงจุด B ถ้าทำสำเร็จ จะได้ 1 คะแนน ให้สมาชิกที่เหลือทำในลักษณะเดียวกัน โดยทำสลับกันลักษณะนี้จนกระทั่งหมดเวลา เพื่อทำแต้มคะแนนให้ได้มากที่สุด

ข้อตกลง ห้ามผู้เล่นออกจากพรหม และให้ใช้วิธีการกระโดดเท่านั้น ถ้าออกจากพรหมจะถูกตัดคะแนน

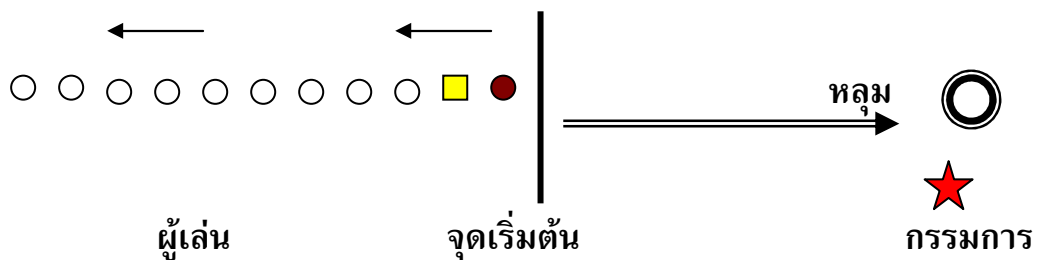
การให้คะแนน ผู้เล่นทำตามกติกาที่กำหนด

ข้อควรระวัง การจับหลัง ศีรษะชนกัน ระวังของมีคมในตัวที่แทงกัน

ฐานที่ 3 : พัทกอล์ฟ

ข้อคิด : การเรียนรู้เทคนิคและทิศทางการเคลื่อนที่ กำหนดการทำงานของร่างกาย การใช้สมาธิและทักษะจะช่วยให้การทำงานประสบผลสำเร็จได้ดี

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์ : ลูกกอล์ฟ 1 ลูก , ไม้กอล์ฟ , กรวยวางตำแหน่ง

วิธีเล่น

1. ให้ผู้เล่นเข้าแถวเรียงหน้ากระดาน คนที่ 1 พัทกอล์ฟ 1 ครั้ง ไปตามตำแหน่งหลุมที่กำหนด โดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นตามตำแหน่งในภาพ เมื่อพัทเสร็จแล้วให้ไปต่อท้ายแถว ผู้เล่นคนที่ 2 ก็จะต้องมาพัทกอล์ฟ 1 ครั้งเช่นกัน (สมาชิกทุกคนจะต้องได้พัทกอล์ฟ)
3. ผู้เล่นทุกคนจะต้องเล่นตามกติกาการเล่นในเวลาที่กำหนด ถ้าทุกคนพัทกอล์ฟหมดแล้วแต่เวลายังเหลือ สมาชิกสามารถหมุนเวียนกลับมาพัทกอล์ฟได้อีกครั้งโดยเรียงตามลำดับ

การให้คะแนน ถ้าพัทกอล์ฟลงหลุมจะได้ 1 คะแนน

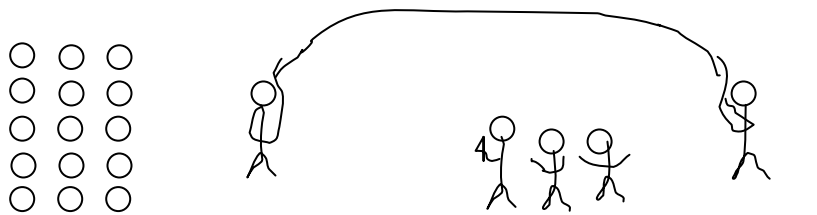
ข้อตกลง ห้ามใช้วิธีการตีลูกกอล์ฟ

ข้อควรระวัง การควบคุมสมาธิ อารมณ์

ฐานที่ 4 : กระโดดเชือก

ข้อคิด : ความร่วมมืออย่างพร้อมเพรียง มีสายใยแห่งมิตรภาพ ผสมผสานความมุ่งมั่น การใช้เทคนิคและความแข็งแรงของร่างกาย จะนำมาซึ่งชัยชนะ

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์ เชือกเส้นขนาดกลาง ความยาวประมาณ 6 เมตร กรวยวางตำแหน่ง

วิธีเล่น

1. ให้สมาชิกจับกลุ่ม 5 คน โดยสมาชิก 2 คน จะเป็นคนแกว่ง เชือกและอีก 3 คน เป็นคน กระโดดเชือก ถ้าสมาชิกไม่พอสามารถหมุนเวียนกันได้(สมาชิกทุกคนต้อง กระโดด)
2. จะต้องแกว่งเชือกแล้วกระโดดให้ได้รอบตามที่กำหนด

การให้คะแนน

****** ต้องกระโดดเชือกให้ได้ 5 รอบ โดยไม่ติดเชือก จะได้ 1 คะแนน

แล้วเปลี่ยนกลุ่มต่อไป ถ้ากระโดดติดเชือกจะต้องกระโดดใหม่ จึงจะเปลี่ยนกลุ่มได้

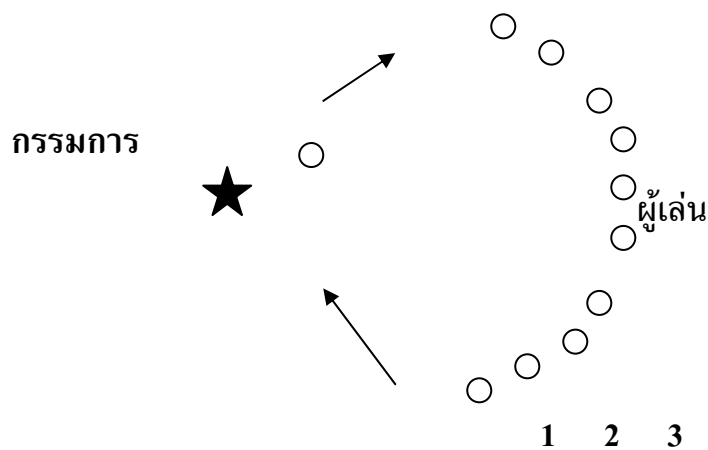
***** เมื่อกระโดดครบทุกทีมแล้ว ถ้าเวลายังเหลือสามารถสับเปลี่ยนกลุ่มกันกระโดดต่อไปได้อีกเพื่อทำคะแนนให้มากขึ้น

ข้อควรระวัง : การบาดเจ็บที่ข้อเท้า เชือกถูกศีรษะ กระโดดชนกัน

ฐานที่ 5 : สื่อสารสัมพันธ์

ข้อคิด : การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานร่วมกัน คนที่พูดเป็น ฟังเป็น
จะทำงานสำเร็จได้ดีกว่าคนไม่พูดและไม่ฟังใคร

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์

แผ่นป้ายคำที่มีความหมาย

วิธีเล่น

1. สมาชิกทุกคนจะต้องออกมาใบ้คำที่กำหนด โดยเรียงตามลำดับของผู้เล่นเกม
2. ให้คนที่ 1 เข้ามาใบ้คำ สมาชิกทุกคนช่วยกันทายคำใบ้นั้น

การให้คะแนน ถ้าทายถูกจะได้รับ 1 คะแนน ต่อ 1 คำใบ้

ข้อตกลง

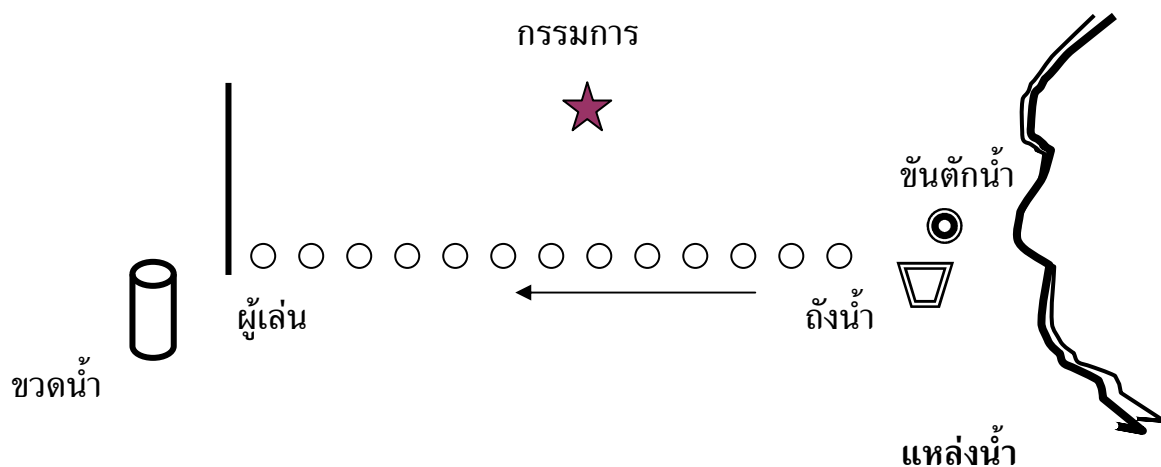
- ไม่อนุญาตให้ยกเลิกคำที่ใบ้ไม่ได้ ถ้าจะยกเลิก จะต้องถูกตัด 1 คะแนน
- จะเปลี่ยนคนทายได้ ต่อเมื่อกรรมการอนุญาตเท่านั้น

ข้อควรระวัง การใช้คำพูดไม่สุภาพและการแสดงท่าทางที่ไม่เหมาะสม

ฐานที่ 6 : ลำเลียงน้ำ

ข้อคิด : จงแสดงให้เห็นว่างานที่ผ่านมือเรา บ่งบอกถึงคุณภาพของตัวเราความ
ประณีตความรอบคอบ จะนำมาซึ่งความสำเร็จและการมีชัยชนะ

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์ ขวดน้ำ ถังน้ำ ชั้นตักน้ำ กรวยกำหนดตำแหน่ง

วิธีเล่น

1. จัดสมาชิกให้เข้าแถว
2. ให้สมาชิกลำเลียงน้ำโดยใช้มือตักน้ำเทส่งต่อกันมือต่อมือส่งต่อไปจนถึงคนสุดท้ายให้เทน้ำลงในขวด
3. สมาชิกทุกคนต้องอยู่ในแถวเดียวกัน อนุญาตให้เปลี่ยนตำแหน่งกันได้แต่ห้ามนำน้ำติดมือไปด้วย

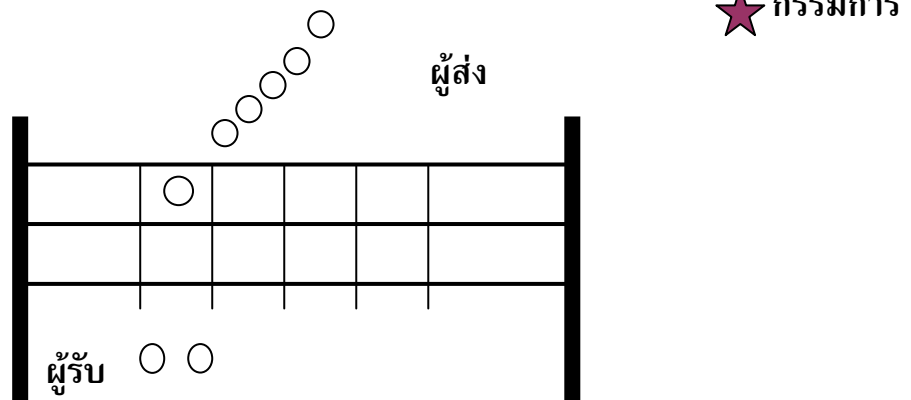
การให้คะแนน : ปริมาณน้ำในขวดมีมาก คะแนนก็จะได้มาก

ข้อควรระวัง เมื่อยหลัง เมื่อยมือ ไม่สามารถเหลือน้ำไปให้เพื่อน

ฐานที่ 7 : โยแมงมุม

ข้อคิด : งานทุกงานมีอุปสรรครอบด้าน มีโอกาสพลาดสูง การจัดคนให้เหมาะกับงาน
การไว้วางใจกันนำมาซึ่งความสำเร็จภายใต้พลังแห่งมิตรภาพ

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์ เชือกฟาง เสาหลัก(อาจใช้ต้นไม้แทนก็ได้)

วิธีเล่น

1. แบ่งสมาชิกเป็น ผู้รับ-ผู้ส่งคน และจะต้องอยู่คนละฝั่งของตาข่ายโยแมงมุม
2. ผู้เล่นทุกคนจะต้องถูกส่งลอดช่องโยแมงมุมโดยให้เพื่อน ๆ ช่วยกันยกร่างกายผ่านช่องโยแมงมุมในท่านอนหงาย โดยที่ร่างกายห้ามสัมผัสกับเชือกตาข่าย ถ้าถูกเชือกโยแมงมุมจะถูกตัดคะแนน และให้มีผู้รับในฝั่งตรงข้าม ได้ 4 คน เมื่อรับแล้วต้องกลับมาอีกฝั่งหนึ่ง
3. กำหนดให้ 1 ช่องลอดได้ 2 คน เท่านั้น แต่ถ้าเวลายังเหลือให้เริ่มลอดใหม่ได้เพื่อทำคะแนนให้ได้มากที่สุด

การให้คะแนน : ลอดได้ 1 คน จะได้รับ 1 คะแนน

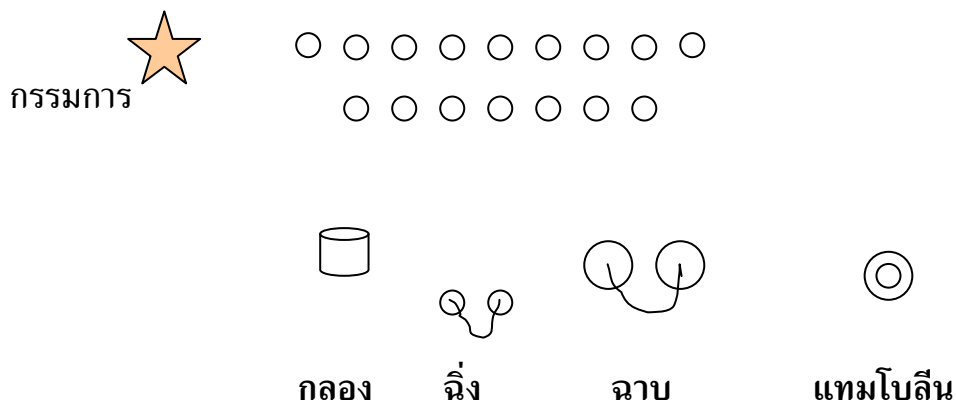
ข้อควรระวัง : การตกลงพื้น การกระแทก ทำให้ได้รับบาดเจ็บ

ฐานที่ 8 : ดนตรีคือชีวิต

ข้อคิด : ดนตรีและเสียงเพลง สร้างจังหวะของชีวิต สร้างบรรยากาศแห่ง
ความรื่นรมย์

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

ผู้เล่น - นักเต้น

อุปกรณ์ กลอง ฉิ่ง ฉาบ แทมโบลิน

วิธีเล่น

1. ทุกคนมีส่วนร่วมในวงดนตรี มีคนตีกลอง คนตีฉิ่ง ฉาบ ฯลฯ และสมาชิกที่เหลือต้องเป็น นักร้อง นักเต้น
2. กำหนดให้เพลงที่ร้อง ได้แก่ เพลงร่ำวง เพลงจังหวะสามช่า เพลงจังหวะดิสโก้

การให้คะแนน

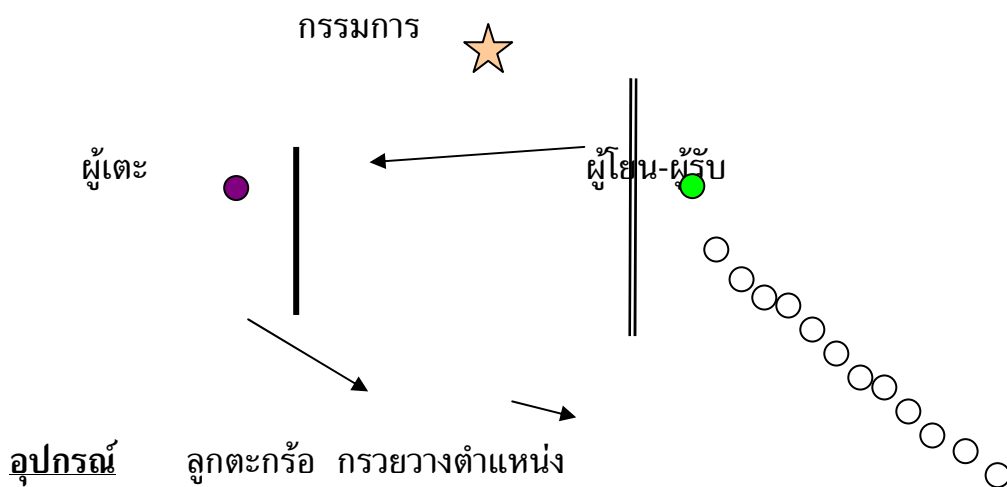
1. ดูจากการร้องเพลงตามที่กำหนดอย่างถูกต้อง
2. ทุกคนมีการเต้นอย่างสนุกสนาน เพลงมีความไพเราะและไม่หยุดร้อง ไม่หยุดเต้น จนกว่าจะหมดเวลา

ข้อควรระวัง : การใช้เสียงมากจนเจ็บคอ กลองทะเล การไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม

ฐานที่ 9 : ตะกร้อไทย

ข้อคิด : การเล่นเพื่อการอนุรักษ์กีฬาไทย การโยนการรับลูกที่ได้จังหวะเปรียบเหมือนการทำงานที่ต้องประสานงานกัน จะนำมาซึ่งผลสำเร็จของงาน

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

อุปกรณ์ ลูกตะกร้อ กรวยวางตำแหน่ง

วิธีเล่น

1. ให้ทุกคนเตะลูกตะกร้อโดยใช้วิธีการเตะลูกแปเท่านั้น โดยคนที่อยู่หัวแถวเป็นผู้โยนตะกร้อให้คนฝั่งตรงข้ามเตะรับได้ติดต่อกัน 2 ครั้ง จะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่ติดต่อกันให้เตะใหม่แก้ตัวได้ 1 ครั้ง จึงเปลี่ยนคนเตะ
2. ทุกคนต้องพยายามเตะตะกร้อทำแต้มคะแนนให้ได้เพื่อให้ทีมมีคะแนนสูงสุด

การให้คะแนน : ถ้าเตะและรับลูกได้ติดต่อกัน 2 ครั้งจะได้ 1 คะแนน

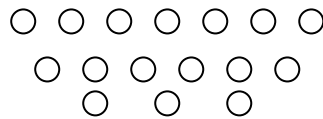
(ผู้หญิงอนุญาตให้รับได้ 1 ครั้ง)ห้ามเข้าหรือโหม่งลูกตะกร้อ

ข้อควรระวัง : หกล้ม เจ็บขา เจ็บใจ

ฐานที่ 10 : ก่อ่งสมาธิ

ข้อคิด : การมีสมาธิ ทำให้จิตใจสงบ และสามารถค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ยิ่งระลึกว่าทุกปัญหามีทางออกเสมอ หากมีข้อผิดพลาดต้อง

ภาพประกอบตำแหน่งผู้เล่น

ผู้เล่น

อุปกรณ์ ก่อ่งสมาธิ

วิธีเล่น

1. ผู้เล่นทุกคนจะได้ก่อก่อ่งสมาธิ คนละ 1 ก่อ่ง
2. เมื่อได้รับก่อก่อ่งสมาธิแล้วให้ปฏิบัติกิจกรรมให้สำเร็จ แล้วนำไปส่งให้กรรมการประจำฐาน เมื่อผู้เล่นทำของตนเองเสร็จแล้วสามารถไปช่วยเพื่อนๆ ได้อนุญาตให้แลกเปลี่ยนกันได้

การให้คะแนน

* ทำกิจกรรมได้สำเร็จ 1 ก่อ่ง จะได้รับ 2 คะแนน

ข้อควรระวัง : ควบคุมอารมณ์ สมาธิ อย่าอารมณ์เสียหรือโมโหตัวเอง

บอกเล่าประสบการณ์การจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally)

จากการประสบการณ์ของการจัดกิจกรรม Walk Rally ก็พบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมแล้วเห็นคุณค่าเมื่อได้รับการชี้แจง เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะในแนวคิด ถ้าหากการจัดกิจกรรมไม่มีการชี้แจงตรงนี้ก็จะมีปัญหาผู้จัดจะต้องชี้แจงได้ว่าแต่ละกิจกรรมจัดทำขึ้นเพื่ออะไร ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการระดมสมองกันว่ากิจกรรมนี้ดีไม่ดีเขาได้รับอะไรบ้าง ส่วนนี้ไม่ได้เปิด โอกาสให้ผู้จัดพูด แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนว่ากิจกรรมนี้เขาคิดว่าดีไหม และเขาคิดว่าควรจะไปใช้ไหม เปรียบได้กับสถานการณ์อย่างไรในการทำงาน และถ้าเขาเจอสถานการณ์นี้เขาจะแก้ปัญหายังไรเป็นส่วนที่มีคุณค่ามากที่สุดในช่วงสุดท้าย ที่จะมีการระดมสมองผู้ร่วมกิจกรรมก็จะรู้สึกว่าเป็นประโยชน์โดยตรง ที่จะได้ประสบการณ์จากตัวเองไม่ใช่ได้ประสบการณ์จากตัววิทยากร ในฐานะผู้จัดได้รับฟังเขาก็จะได้ในฐานะได้แลกเปลี่ยนได้ฟัง ความคิดเห็นของเพื่อนและสิ่งที่ตามมาคือเขาได้นำไปใช้ในการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ความหมายของการไปทัศนศึกษา

ศิริวรรณ ศรีพหล (2525 ; อ้างถึงใน สมสิทธิ์ จิตรสถาพร, 2545) ได้ให้ความหมาย การไปทัศนศึกษาและดูงานนอกสถานที่ว่าหมายถึง การศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สัมผัส สภาพอันแท้จริงของสิ่งที่ได้ศึกษาไปแล้ว หรือกำลังศึกษาอยู่ วิธีการสอนนี้มุ่งเน้น การส่งเสริมความเข้าใจในหลักการ ทฤษฎี เนื้อหาสาระที่ได้เรียนในชั้นเรียนก่อนไปศึกษา นอกสถานที่ การศึกษาและดูงานนอกสถานที่จึงเป็นการไปดูหรือศึกษาในสิ่งที่น่าสนใจ

ทิตนา แคมมณี (2549) ได้ให้ความหมายของการไปทัศนศึกษา ว่าหมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดย ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนและเดินทางไปศึกษาเรียนรู้ ณ สถานที่อันเป็นแหล่ง ความรู้ในเรื่องนั้น(ซึ่งอยู่นอกสถานที่ที่เรียนกันอยู่ตามปกติ) โดยมีการศึกษาตาม กระบวนการหรือวิธีการที่ได้วางแผนไว้และมีการอภิปรายสรุปผลการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ ศึกษา

จากความหมายดังกล่าว จึงพอที่จะสรุปได้ว่า การไปทัศนศึกษาหรือดูงานนอก สถานที่ (Field Trip) (ซึ่งอาจจะมีผู้ใช้คำอื่น ๆ ที่มีความหมายเหมือนกัน ได้แก่ Educational Field Trip, Educational Excursion, School Excursion, School Journey, Study Trip, Study Tour และ Visit Study Tour เป็นต้น)

ทัศนะ แปลว่า ความเห็น การเห็น สิ่งที่เห็น ศึกษ เป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤต ถ้าเป็นภาษาบาลี เรียกว่า ลิกขา ลิกขาหรือการศึกษา แปลว่า การฝึกฝนพัฒนาฉะนั้น ทัศนะ ศึกษา คือ การศึกษาโดยการดู ได้ยินและได้สัมผัสจากประสบการณ์ตรงนอกห้องเรียนปกติ ของผู้เรียน อันก่อให้เกิดความเข้าใจและจดจำสิ่งที่ได้พบเห็นในเวลาอันรวดเร็วและเป็น เวลานาน

ประเภทของกิจกรรม ทักษะศึกษา

1. ด้านศิลปและดนตรี หมายถึงกิจกรรมที่แสดงออกทางด้านศิลปะและดนตรีรวมถึงกระบวนการผลิตศิลปและดนตรี สถานที่รวบรวมผลงานทางด้านนี้ คือพิพิธภัณฑ์ โรงละครแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรม หอศิลป์ โรงภาพยนตร์ และสังคีตศาลา
2. ด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ หมายถึงกิจกรรมทักษะศึกษาที่เป็นการศึกษาทางด้านวรรณกรรม และประวัติศาสตร์ เช่น วัด โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชน อุทยานประวัติศาสตร์ ได้แก่ เมืองโบราณ หลักศิลาจารึก และอนุสาวรีย์บุคคลสำคัญของชาติ
3. การติดต่อสื่อสารคมนาคม คือกิจกรรมทักษะศึกษาทางด้านกิจกรรมการติดต่อสื่อสารคมนาคม เช่นระบบวิทยุ โทรทัศน์ ท่าเรือ สถานีรถไฟ และท่าอากาศยาน เป็นต้น
4. ด้านสถานที่ทางราชการ เป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาการบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์การของรัฐ เพื่อให้เข้าใจถึงระบบการทำงานของทางราชการ เช่นทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา กระทรวง ทบวง กรม โรงเรียน และศาลากลางจังหวัด
5. ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทำให้ได้สัมผัส มีความเข้าใจ ก่อให้เกิดความซาบซึ้งประทับใจ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น การท่องเที่ยวศึกษาอุทยานแห่งชาติ สวนอุทยาน สวนสัตว์ สวนสมุนไพร สวนไม้ทางวรรณคดี เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า น้ำตก ป่าเขา ลำธาร และพันธุ์ไม้
6. ด้านโรงงาน และสถานที่ประกอบการ เป็นกิจกรรมทักษะศึกษาอุตสาหกรรมในท้องถิ่นและครัวเรือน เช่น ฟาร์ม โรงงานสิ่งทอ โรงงานรองเท้า โรงงานเสื้อผ้า โรงงานกระดาษ และโรงงานผลไม้อัดกระป๋อง
7. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำทางทะเล พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ท้องฟ้าจำลอง และนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
8. แหล่งพัฒนาสุขภาพอนามัย เช่นสวนสาธารณะต่างๆ ศูนย์กีฬา และศูนย์สุขภาพ

คุณค่าของกิจกรรมท่องเที่ยวทักษะศึกษา

1. ได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่
2. ได้รับความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น
3. พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา
4. เห็นคุณค่าของธรรมชาติ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ
5. ช่วยส่งเสริมให้ชนบทมีรายได้เพิ่มขึ้น
6. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้กับบุคคล

ตัวอย่างโปรแกรมการจัดทัศนศึกษา
กำหนดการเดินทางไปทัศนศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี
ระหว่างวันที่ 12 - 14 ตุลาคม 2552

รถออกจากโรงเรียนเทพดินทรวิทยาเชียงใหม่ วันจันทร์ที่ 12 ตุลาคม 2552 เวลา 06.00 น.
เดินทางกลับถึงโรงเรียนเทพดินทรวิทยาเชียงใหม่ วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2552 เวลา 04.00 น.

วันที่ 12 ตุลาคม 2552

เวลา 05.00 น. พร้อมกันที่โรงเรียนเทพดินทรวิทยาเชียงใหม่
เวลา 05.30 น. กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนออกเดินทาง
เวลา 06.00 น. เดินทางโดยรถบัส ออกจากโรงเรียนเทพดินทรวิทยาเชียงใหม่
เวลา 15.00 น. ทেষวชม อนุสรณ์ดอนเจดีย์ อ.ดอนเจดีย์ จ.สุพรรณบุรี
เวลา 16.00 น เดินทางถึงที่พักโรงเรียนบรรหาร - แจ่มใส 1

วันที่ 13 ตุลาคม 2552

เวลา 07.00 - 08.00 น. รับประทานอาหารเช้า
เวลา 08.30 - 09.30 น. ทেষวชมวัดป่าเลย์ไลย์ นมัสการหลวงพ่อดโต บ้านขุนช้างขุนแผน
เวลา 10.00 -12.00 น. ทেষวชมหอคอยบรรหาร-แจ่มใส และชมน้ำพุดนตรี
 พร้อมรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 - 15.30 น. ทেষวชมบึงฉวาก อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี
เวลา 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น
เวลา 19.00 น. เดินทางกลับเชียงใหม่

วันที่ 14 ตุลาคม 2552

เวลา 04.00 น. ถึงโรงเรียนเทพดินทรวิทยาเชียงใหม่

กิจกรรมรอกองไฟ (CAMP FIRE)

ที่มา

เดิมที่เกิดขึ้นจากพวกกองคาราวานที่เดินทางจากเมืองหนึ่งไปเมืองหนึ่งเมื่อถึงเวลากลางคืน กองคาราวานก็จะหยุดพักค้างแรมแล้วก็นำเกวียนมาต่อกันให้เป็นวงกลมเพื่อเป็นรั้วหรือเกาะกำบัง จากนั้นก็จะก่อกองไฟขึ้นตรงกลางขึ้นเพื่อให้ความอบอุ่นและป้องกันสัตว์ร้ายเมื่อได้ก่อกองไฟแล้วพวก กองคาราวานทุกคนก็จะมารวมกันตรงกองไฟ ใครมีเรื่องเล่าก็จะนำมาเล่าหรือใครมีอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องมือเครื่องดนตรี ก็จะนำมาประกอบจังหวะร้องเพลงเพื่อการผ่อนคลาย

ในปัจจุบันกิจกรรมรอกองไฟหรือการชุมนุมรอกองไฟถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการอยู่ ค่ายพักแรม เราได้รูปแบบการชุมนุมรอกองไฟมาจากลอร์ด เบเดน โพเอลล์ (บีพี) ผู้ให้กำเนิด ลูกเสือโลกได้เป็นผู้ริเริ่มนำมาใช้เป็นครั้งแรกโดยการนำเด็กลูกเสือรุ่นแรกของโลกไปอยู่ค่ายพักแรม ที่ เกาะบราวน์ซี ประเทศอังกฤษ ในปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ในการไปอยู่ค่ายนั้นพอถึงเวลา กลางคืนก็มีการจุดกองไฟสอนเด็กในตอนกลางคืน ด้วยเหตุนี้จึงเกิด Camp Fire

ในภาษาอังกฤษเรียกว่า Camp Fire ในภาษาไทยเดิมมักเรียกกันว่า การเล่นหรือการแสดงรอกองไฟ ที่แล้วมาเราแปลคำว่า Camp Fire ว่าการเล่นหรือการแสดงรอกองไฟซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ของการชุมนุมรอกองไฟเท่านั้น ต่อมาเราเรียกการประชุมในเวลากลางคืนว่า “การชุมนุมรอกองไฟ” โดยจัดให้มีการแสดง หรือ การเล่นรอกองไฟตามสมควรแก่กรณีและในเวลาอันเดียวกัน เราอาจใช้การชุมนุมรอกองไฟเพื่อประโยชน์อย่างอื่นได้

การจัดการชุมนุมรอกองไฟ

ในปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่ากิจกรรมรอกองไฟหรือการชุมนุมรอกองไฟจะนำไปใช้ใน กระบวนการฝึกอบรม ค่ายลูกเสือ-เนตรนารีและค่ายเยาวชน เป็นส่วนใหญ่ อันที่จริงแล้วกิจกรรมนี้เราสามารถนำมาจัดให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่สามารถจัดการชุมนุมรอกองไฟได้บ้าง เช่น

การแสดงพื้นบ้าน ต่างๆ

การละเล่นไทยต่างๆ

การเต้นหรือรำวง

การแสดงประเพณีไทย

กิจกรรมละลายพฤติกรรม

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

การเล่นดนตรีร้องเพลง

ละครสั้น ๆ

การแสดงบทบาทสมมติ

การเล่นิทานหรือเรื่องราว

การแสดงศิลปะป้องกันตัว

การให้ความรู้

การประชุมกลุ่ม

กิจกรรมเปิดใจหรือแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ

ฯลฯ

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมนั้นมีหลากหลายมากเราสามารถนำกิจกรรมที่มีอยู่มาจัดได้ หรือคิดกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมได้

การจัดการชุมนุมรอบกองไฟในมีความมุ่งหวัง ดังนี้

1. เพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วม

2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนมีโอกาสดังออกในที่ชุมชน โดยไม่เก้อเขิน กระจ่างกาย

เป็นการส่งเสริมความสามัคคีของคนในชุมชนให้ทุกคนรู้จักการทำงานร่วมกัน

4. เพื่อใช้เป็นโอกาสสำหรับประกอบพิธีสำคัญหรือวันสำคัญบางกรณี

5. เพื่อเป็นแหล่งศูนย์รวมทำกิจกรรมต่าง ๆ

6. เพื่อเชิดชูบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ตลอดจนบุคคลทั่วไป เป็นการประชาสัมพันธ์และส่งเสริม

กิจกรรมอีกทางหนึ่งให้ผู้เข้าร่วม

7. ให้ผู้เข้าร่วมได้ร้องเพลงร่วมกันทำกิจกรรมรวมกัน หรือแสดงกิริยาอาการอย่างเดียวกัน

เป็นการปลุกใจ หรือเปลี่ยนแปลงอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนานเบิกบานใจ ผ่อนคลายความ
เคร่งเครียดให้บรรเทาเบาบางลง

การจัดสถานที่การชุมนุมรอบกองไฟ

การจัดสถานที่นั้นในปัจจุบันนั้นจะจัดในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้ตามสะดวกควรเป็นสถานที่โล่ง
แจ้งหรือเป็นสถานที่ในอาคารโถง ห้องประชุมในที่ที่มีพื้นที่เหมาะกับการทำกิจกรรมและต้องเป็นสถานที่
ที่ปลอดภัยจากสัตว์ร้ายตลอดจนไม่มีสิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ

การจัดที่นั่งของผู้เข้าร่วมให้จัดเป็นรูปวงกลมหรือรูปครึ่งวงกลม(เกือกม้า) ให้กองไฟอยู่ตรงกลาง มีที่นั่งสำหรับประธานและผู้ติดตาม ตั้งอยู่ในทิศเหนือลม ที่นั่งประธานเป็นที่นั่งเดี่ยวให้ตั้งลำหน้ากว่าแถวของผู้ติดตาม ณ สถานที่ที่ได้กำหนดไว้

การจัดกองไฟ

กองไฟจะเป็นกองไฟที่ก่อด้วยไม้จริงหรือจะใช้ไฟให้แสงสว่างอย่างอื่นแทนก็ได้ สุดแต่ความสะดวก ถ้าก่อกองไฟจริงก่อแบบเชิงตะกอนแสงไฟไม่ค่อยสว่าง แต่มอดช้า หรือก่อแบบปิรามิดหรือแบบกระโจม ไฟจะลุกไหม้ดี แสงสว่างมากแต่มอดเร็ว ฉะนั้นเราจึงนิยมก่อกองไฟแบบผสมคือก่อแบบเชิงตะกอนและมีก่อแบบกระโจมอยู่ตรงกลาง(ไม้ที่ใช้ก่อไฟควรใช้เป็นไม้พืนแห้ง)

กองไฟที่ก่อด้วยไม้จริงในปัจจุบันนี้ เรื่องสิ่งแวดล้อมกำลังมีปัญหาคือมนุษย์โลก จึงไม่สนับสนุน ควรที่จะใช้ไฟอย่างอื่นแทน แต่ถ้าบางกรณีที่จะใช้กองไฟจากฟืน ให้พิจารณาเศษไม้ที่ทิ้งไว้โดยไม่ใช้ประโยชน์ก็คงอนุโลมได้ ถ้าเป็นกองไฟจริงจะต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟและผู้ช่วยมีหน้าที่ก่อไฟให้เรียบร้อยก่อนทำพิธีเปิด คือ จุดให้ไฟติดและจะต้องคอยดูแลกองไฟให้สว่างพอสมควรอยู่ตลอดเวลา โดยเตรียมฟืนและน้ำสำรองเอาไว้ คือ ถ้าไฟชักมอดลงจะต้องเติมฟืนลงไป และถ้าไฟลามมากหรือกระเด็นออก ก็ต้องพรมน้ำลงไป สำหรับในกรณีนี้เมื่อจบการชุมนุมรอบกองไฟผู้เข้าร่วมการชุมนุมรอบกองไฟ และเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟจะต้องออกจากบริเวณไปอย่างเงียบ ๆ ภายหลังอีกสักครู่เจ้าหน้าที่ประจำกองไฟและผู้ช่วยต้องหวนกลับมาที่บริเวณการชุมนุมรอบกองไฟอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดการกับกองไฟให้เรียบร้อย ยิ่งกว่านั้นในตอนเช้ามีควันรุ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ประจำกองไฟต้องมาดูแลสถานที่อีกครั้งหนึ่งให้สะอาดเรียบร้อย ไม่ให้มีเศษไม้หรือถ่านเหลืออยู่

เรื่องการทำความสะอาดบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟนี้ ไม่ควรถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ควรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน

ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟนี้ ควรมอบหมายตัวแทนหรืออาสาสมัครให้ทำหน้าที่ เพื่อดูแลกองไฟและปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

การเตรียมการก่อนเริ่มการชุมนุมรอบกองไฟ

1. คณะผู้จัดจะต้องปรึกษากันเพื่อกำหนดว่า ในการชุมนุมรอบกองไฟนั้นจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง จะให้ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟ ผู้ใดเป็นพิธีกรและจะเชิญผู้ใดเป็นประธาน ถ้าเป็นการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือตามธรรมดา โดยปกติผู้กำกับลูกเสือที่พาลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมนั่นเองจะทำหน้าที่ประธาน และให้รองผู้กำกับลูกเสือหรือลูกเสือคนใดคนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่พิธีกร สำหรับในชุมชนอาจจะให้ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้อาวุโสเป็นประธาน

2. พิธีกร คือ ผู้นำในการชุมนุมรอบกองไฟ มีหน้าที่ในการนำประธานมาสู่ที่ชุมนุม ประกาศลำดับกำหนดการต่าง ๆ เป็นผู้นำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นผู้นำในการร้องเพลง และในการให้คนในชุมชนได้แสดงกิริยาอาการต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปลี่ยนอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนานเบิกบานใจ

ในการนี้พิธีกรควรทำรายละเอียดสำหรับตนเองไว้ว่า จะให้ผู้ใดทำอะไร เช่น จะให้ร้องเพลงอะไร หรือจะร่ายโดยร้องเพลงอะไร ดังนี้ เป็นต้น

ในการเลือกเพลงที่จะนำมาใช้นั้น ควรเลือกเพลงที่ทุกคนร้องได้ เมื่อเริ่มเปิดการชุมนุมใช้ เพลงปลุกใจหรือเพลงที่มีจังหวะหรือเนื้อเพลงช่วยให้อึด เช่น เพลง “ไทยรวมกำลังตั้งมั่น” เพลง “แหลมทอง” เพลง “รักเมืองไทย”

ตอนท้ายของการชุมนุม หลังจากจบทุกรายการแล้ว ก่อนที่จะเชิญประธานในพิธีกล่าวปิด ให้เป็นเพลงจังหวะช้า เป็นคติ เพลงลา ซึ่งผู้ร่วมชุมนุมส่วนใหญ่ร้องได้ เช่น สร้อยเพลง ลาวดวงเดือน ฯลฯ โดยไม่ใช้เครื่องขยายเสียงและเครื่องดนตรีใดๆ เป็นการสร้างบรรยากาศให้ซาบซึ้งตรึงใจ โน้มน้าวให้มีอารมณ์ที่จะได้ฟังการกล่าวปิดของประธานในพิธี

3. เมื่อได้กำหนดให้มีการชุมนุมรอบกองไฟ เวลาใด ต้องนัดหมายให้ทุกคนไปถึงที่ชุมนุม และนั่งตามที่ให้เรียบร้อยก่อนเวลาประมาณ 10 นาที เจ้าหน้าที่จะจุดไฟก่อนที่จะเชิญประธานเข้ามาใน พิธีหรือจะให้ประธานเป็นผู้จุดไฟก็ได้ พิธีกรแจ้งให้ผู้เข้าร่วมทราบว่าเป็นประธานและผู้ติดตามเป็นใคร แล้วออกไปเชิญประธานเข้ามายังบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟ

พิธีกร ต้องนัดหมายเวลาที่ประธานจะเดินทางไปถึงบริเวณรอบนอกสถานที่ชุมนุมเวลาใด ทบสวนชักซ้อมการปฏิบัติมีขั้นตอนอย่างไร ผู้ติดตามประธานจะปฏิบัติอย่างไร ยืนอยู่ตรงไหน เมื่อ ประธานกล่าวเปิดแล้วจะร้องเพลงก็เพลง เพลงอะไรบ้าง

4. ในการชุมนุมรอบกองไฟ ถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง ฉะนั้น ในขณะที่มีการชุมนุม รอบกองไฟจึงมีข้อกำหนดว่าทุกคนที่ร่วมอยู่ในการชุมนุมรอบกองไฟ “ห้ามสูบบุหรี่” หากงดไม่ได้จริงๆ ให้หลบออกไปสูบนอกที่ชุมชนได้ชั่วคราว

หน้าที่ของพิธีกร

1. นัดหมายสมาชิก
 - 1.1 เรื่องการแสดง
 - 1.2 เวลาส่งเรื่อง
 - 1.3 การแต่งกาย
 - 1.4 ข้อห้าม
 - 1.5 ข้อปฏิบัติ
 - 1.6 ขั้นตอน
 - 1.7 หน้าที่หมู่บริการ

2. นัดหมายประธานในพิธี

2.1 เวลา

2.2 ขั้นตอน

2.3 การกล่าวเปิด

2.4 การเล่าเรื่องสั้น

3. ก่อนการชุมนุม

3.1 ตรวจสอบที่ /อุปกรณ์เครื่องเสียง/ กองไฟ/อื่น ๆ

3.2 รับเรื่องที่จะแสดง (ไม่ควรซ้ำกัน)

3.3 จัดรายการให้เหมาะสม

ขั้นตอนการดำเนินการชุมนุมรอบกองไฟ

ในการจัดกิจกรรมรอบกองไฟเมื่อเตรียมการเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ต้องมีพิธีกรดำเนินรายการในการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมรอบกองไฟต้องเป็นบรรยากาศที่ผู้เข้าร่วมรู้สึกผ่อนคลายพิธีการไม่ตึงเครียดเกินไป การจัดกิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม แต่ก็ยังคงพิธีการไว้บางส่วน การจัดกิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมงเพราะอาจจะเกิดความเบื่อหน่ายของผู้เข้าร่วม

ลำดับขั้นตอน

1.ผู้เข้าร่วมพร้อมกันที่บริเวณพิธีจัดชุมนุมรอบกองไฟ

2.นัดหมายแจ้งให้ผู้เข้าร่วมทราบว่าใครเป็นประธาน และผู้ติดตาม 2 คน

3.เตรียมกองไฟให้เรียบร้อย

4.เมื่อประธาน และผู้ติดตาม มาถึงทุกคนลุกขึ้นยืน

5.ประธานเดินไปที่กองไฟ แล้วกล่าวเปิด

6.ร้องเพลง

- สยามมานุสติ
- สตฺติมหาราช (ไม่มีดนตรีประกอบ)
- อาจมีเพลงอื่นๆ ที่เหมาะสม

7.ประธานกลับเข้าที่นั่ง

8.ผู้เข้าร่วมนำแห่พวงมาลัย – พุ่มฉลาก พร้อมรำจันทะเพลงรำวง (เวียนขวา เริ่มที่ด้านขวาของประธาน เวียนครบ 3 รอบ)

9.พิธีกรเริ่มการแสดง จัณฉลาก

- 10.แสดงจบ กลับเข้าที่ ทำความเคารพเหมือนเดิม
- 11.เชิญตัวแทนกล่าวชมเชย (การกล่าวคำชมเชยไม่มีรูปแบบเน้นเชิงบวก)
- 12.ตอบรับคำชมเชย
- 13.อาจมีกิจกรรมอื่น ๆ สลับตามสมควร เกม , ราวง, ปรบมือ
- 14.การแสดงหรือกิจกรรมครบเสร็จสิ้น พิธีกรนำร้องเพลงช้า ที่ทุกคนร้องได้
- 15.ประธานเล่าเรื่องสั้น สรุป และกล่าวปิด
16. ร่วมร้องเพลงสามัคคีชุมนุม
- 17.พิธีกรนำสวดมนต์ และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
18. แยกย้ายกลับที่พัก

ลำดับขั้นตอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ข้อควรระวังในการชุมนุมรอบกองไฟ

- 1.เรื่องที่จะแสดง ควรเป็นเรื่องเป็นคติเตือนใจ, ประวัติศาสตร์ ปลุกใจให้รักชาติ ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี, สนุกสนาน เชิงสร้างสรรค์
- 2.ไม่ควรเป็นกิจกรรมหรือการแสดงที่เป็นเรื่องไร้สาระ, เสียดสีบุคคล, เรื่องการเมือง, ฝิสาถลามก อนาจาร ล้อเลียนศาสนา
- 3.ห้ามใช้อาวุธจริงหรือของมีคมมาประกอบการแสดง
- 4.ห้ามสูบบุหรี่ในขณะที่นั่งอยู่ในบริเวณชุมนุม
- 5.ห้ามดื่มของเมา รวมทั้งนำมาใช้ประกอบการแสดง
- 6.ไม่ควรตะตะต้อหรือนำสิ่งของข้ามกองไฟหรือใช้กองไฟประกอบการแสดงในทางไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในกิจกรรมรอบกองไฟ

กิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟสามารถจัดได้ทุกวาระทุกโอกาสและทุกเทศกาลอย่างที่กล่าวมาข้างต้นว่าเราสามารถนำกระบวนการกิจกรรมการชุมนุมรอบกองไฟเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้

กิจกรรมสำหรับชุมชน

การเล่นพื้นบ้าน

การเล่นพื้นบ้าน หมายถึง กิจกรรมการเล่นของสังคม เป็นกิจกรรมนันทนาการ
หนึ่งซึ่งได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคม โดยมีรากฐานมาจากความเป็นจริงแห่งวิถีชีวิตของ
ชุมชนที่มีการประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นปัจจุบันการเล่นแสดงออกด้วยการ
เคลื่อนไหวกายภาพเป็นหลัก อาจมีดนตรี การขับร้องหรือการฟ้อนรำประกอบการเล่น มี
จุดมุ่งหมาย เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินในโอกาสต่าง ๆ การเล่นบางชนิดได้รับการ
ถ่ายทอดสืบสานต่อกันมา และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่องจนมี
ลักษณะเฉพาะถิ่นดังนั้นการเล่นพื้นบ้านจึงเป็นผลผลิตอันเกิดจากความคิดและจินตนาการ
ของมนุษย์ ย่อมสะท้อนถึงโลกทัศน์ ภูมิธรรม และจิตวิญญาณของบรรพชนในท้องถิ่นที่ได้
ถูกหล่อหลอมจนตกผลึกเป็นภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าและได้กลายเป็นมรดกวัฒนธรรมของ
ท้องถิ่นและของประเทศไทย

กิจกรรมการเล่นภาคเหนือ

โพงพาง

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

วิธีการเล่น

เลือกคนที่เป็นปลา โดยการจับไม้สั้นไม้ยาว เอาผ้าผูกตาคนที่เป็นปลา แล้วหมุน 3 รอบ ผู้เล่นคนอื่นๆ ล้อมวงจับมือกันเดินเป็นวงกลม พร้อมร้องเพลงประกอบ เมื่อจบเพลง นั่งลง ถามว่า "ปลาเป็นหรือปลาตาย" ถ้าตอบว่า "ปลาเป็น" คนที่อยู่รอบวงจะขยับเขยื้อนหนีได้ ถ้าบอก "ปลาตาย" จะต้องนั่งอยู่เฉยๆ คนที่ถูกปิดตาทายถูกก็ต้องมาเป็นแทน ถ้าทายผิดต้องเป็นต่อไป (ผู้ที่เป็นปลา ซึ่งถูกปิดตาจะต้องทายว่าผู้ที่ถูกจับได้เป็นใคร ชื่ออะไร)

บทร้องประกอบ

"โพงพางเอ๋ย ปลาเข้าลอด ปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
โพงพางเอ๋ย นกกระยางเข้าลอด เสือปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
กินปลาเป็นหรือกินปลาตาย"

ลูกโยน หรือลูกช่วง

อุปกรณ์การเล่น

ลูกโยน ทำด้วยผ้าผืนเช่น ผ้าขาวม้า นำมาม้วนพันชายข้างหนึ่งแล้วห่อมัดด้วยชายอีกข้างหนึ่ง ต้องมัดให้เหลือชายผ้าสำหรับจับโยน ๑ ลูก แบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่าย นิยมให้ฝ่ายหนึ่งเป็นชายอีกฝ่ายหนึ่งเป็นหญิงจำนวนผู้เล่นฝ่ายละประมาณ ๕-๑๐ คนขีดเส้นกันแดนมิให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งล่วงข้ามแดนกัน

วิธีการเล่น มี ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การเริ่มต้น ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้เริ่มโยนลูกโยนก่อนก็ได้ ถ้าฝ่ายชาย เป็นฝ่ายเริ่ม ฝ่ายชายก็จะโยนลูกโยนข้ามไปยังแดนฝ่ายหญิง หากไม่มีผู้ใดรับลูกโยนได้ ลูกโยนตกถึงพื้น ฝ่ายหญิงจะหยิบลูกโยนขึ้นมาโยนกลับไปยังฝ่ายชาย แต่หากฝ่ายหญิงรับลูกโยนได้ ก่อนตกถึงพื้น ก็จะขว้างลูกโยนข้ามไปให้ลูกตัวฝ่ายชายถ้าขว้างไปแล้วไม่ถูกใคร และลูกโยนตกถึงพื้น ฝ่ายชายจะหยิบลูกโยนขึ้นมาโยนกลับไปยังฝ่ายหญิง สลับกันไปมา

๒. สภาพเป็นเชลย หากผู้เล่นคนใดปล่อยให้ลูกโยนที่ฝ่ายตรงข้ามรับได้และขว้างกลับมาถูกส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ผู้เล่นคนนั้นจะตกเป็นเชลยของฝ่ายตรงข้าม ต้องข้ามแดนไปยืนคอยรับลูกช่วงในแดนฝ่ายตรงข้าม เชลยต้องพยายามหลบหลีกจากการป้องกันของฝ่ายตรงข้ามเพื่อจะรับลูกโยนที่ฝ่ายตนพยายามโยนมาให้ ขณะเดียวกันฝ่ายเจ้าของเชลยก็ต้องพยายามกันไม่ให้เชลยรับลูกโยนได้

๓. การพ้นสภาพเชลย เมื่อเชลยรับลูกโยนที่โยนมาจากฝ่ายของตนได้เมื่อใด ก็จะทำให้ลูกโยนนั่นไปสัมผัสฝ่ายตรงข้าม จะโดยวิธีดี หรือขว้างก็ได้ แต่ต้องระวังไม่ให้ลูกโยนสัมผัสพื้นก่อนสัมผัสฝ่ายตรงข้าม มิฉะนั้นจะหมดสิทธิ์พ้นการเป็นเชลยในคราวนั้น เมื่อลูกโยนสัมผัสร่างกายผู้ใด ผู้นั้นก็จะกลายเป็นเชลยของอีกฝ่ายหนึ่ง สลับกันไปมาและจะพ้นสภาพการเป็นเชลยได้ในกรณีเดียวกัน

๔. การสิ้นสุดการเล่น เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตกเป็นเชลยจนไม่มีผู้เล่นเหลือในแดนของตนแล้ว ฝ่ายนั้นจะเป็นฝ่ายแพ้ และถูกปรับให้ทำตามที่ต้องการ

โอกาสที่เล่น

นิยมเล่นในช่วงงานประเพณีสงกรานต์ เวลากลางวัน หรือเวลาเย็น

คุณค่า

ผู้เล่นได้รับความสนุกสนาน กระบวนการเล่นเสริมสร้างความสามัคคี ความรักพวกพ้อง และรู้จักช่วยเหลือพวกพ้องเมื่อมีภัย เป็นการส่งเสริมความมั่นคงในสังคม

การแข่งขันเรือบก

แข่งเรือบก

อุปกรณ์

ไม้ไผ่ขนาด ๘ เมตร แขนงลำเรือแข่งขนาดใหญ่ และผู้แข่งขัน ๙ คน และไม้ไผ่ ๕ เมตร แขนงลำเรือแข่งขนาดเล็กและผู้แข่งขัน ๖ คน

วิธีการเล่น

๑. รับสมัครเรือแข่งขนาดอายุ ๙-๑๐ ปี และ ๑๐-๑๔ ปี ให้ผู้แข่งขันเรือบกแต่ละขนาด ยืนคร่อมลำไม้ไผ่ แข่งครั้งละ ๒ ลำ

๒. ปล่อยเรือบกออกไปพร้อมกันโดยให้วิ่งในโคลน และจับเวลา

๓. เรือบกลำที่ชนะเลิศ ต้องชนะ ๒ เที้ยวในกำหนด ๓ เที้ยวซึ่งเป็น กติกาเดียวกับการแข่งขันเรือยาวทั่วไป

๔. ความสนุกสนานในการแข่งขันเรือบกอยู่ที่ผู้แข่งขันเรือบกในแต่ละลำจะต้องวิ่งลุยโคลนโดยพร้อมเพรียงกัน ซึ่งถ้าผู้เข้าแข่งขันคนใดเสียจังหวะ หรือไม่พร้อมไปกับคนอื่น ๆ เรือบกก็จะพากันล้มลงคลุกโคลนหมดแล้วทุกคนต้องวิ่งจนกว่าจะถึงเส้นชัย
โอกาสในการแข่งขันเรือบก

แต่เดิมบริเวณหลังวัดเนินกุ่ม ตำบลเนินกุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลกมีลำคลองสามารถแข่งขันเรือยาวเป็นประจำทุกปี ต่อมาแม่น้ำลำคลองตื้นเขิน ชาวตำบลเนินกุ่ม จึงจัดการละเล่นพื้นบ้าน "การแข่งขันเรือบก" ขึ้นในงานประจำปีของวัดเนินกุ่มระหว่างวันแรม ๑-๒ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปี (ประมาณเดือนกันยายน)

คุณค่าของการแข่งขันเรือบก

เป็นการส่งเสริมการออกกำลังกาย ฝึกความขยัน อดทน มานะพยายาม เป็นการส่งเสริมความสามัคคีและฝึกเด็กให้รู้จักมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะและรู้ถ้อย

อ้หึม

อุปกรณ์

ไม้ยาวประมาณ ๕๐ เซนติเมตร และไม้ยาวประมาณ ๒๐ เซนติเมตร เรียกว่า ลูก อาจใช้ตะเกียบแทนก็ได้

วิธีการเล่น

แบ่งผู้เล่นเป็น ๒ ฝ่าย ๆ ละเท่ากัน เป้ายังจับกันใครชนะเล่นก่อน ขุดหลุมน้อย ๆ เอา ลูกพาดกลางหลุมไว้ใช้ไม้ยาว ๕๐ เซนติเมตร (ไม้ขูด) จัดไม้ที่เป็นลูกหรือที่ยาว ๒๐ เซนติเมตรไปให้ไกลที่สุด แล้ววางไม้ขูดปากหลุม ให้อีกฝ่ายที่ไม่ได้จัดโดยไม้ที่ขูดไปให้มาถูก ที่พาดไว้บนปากหลุม ถ้าขูดไม่ถูกก็ให้ขูดไม้อีกครั้งจนกว่าจะถูก ถ้าถูกให้ผู้ที่เป็ฝ่ายโยนไม้ มาปากหลุมแทน

โอกาสในการเล่นอ้หึม

เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่เด็ก ๆ เล่นกันโดยทั่วไป

คุณค่าของการเล่นอ้หึม

เป็นการส่งเสริมความสามัคคีและฝึกเด็กให้รู้จักมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะและรู้ถ้อย

บรรณานุกรม

เกื้อ แก้วเกตุ. (2524,ตุลาคม). เขาบริหารค่ายพักแรมกันอย่างไร.ค่ายพักแรม 1.

จรินทร์ ธานีรัตน์.(2513) การจัดค่ายพักแรม .กรุงเทพฯ : บางกระแสการพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2526). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 .กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.

วิพงษ์ชัย ร้องชันแก้ว. (2549). การจัดการค่ายพักแรม Camp Management.
กรุงเทพฯ : จินดาสาส์นการพิมพ์.

สมควร โพธิ์ทอง.(2544) หลักการจัดกิจกรรมวอล์คแรลลี่ .กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานกีฬาและนันทนาการ.แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1
(พ.ศ.2550-2554).กรุงเทพฯ :

<http://www.prapayneethai.com/th/amusement/north/view.asp?id=0350>

สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 08/12/52

<http://www.thaigoodview.com/node/3570>

สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 15/12/52

<http://www.travelfortoday.com/thaitravel/visualeducation.htm>

สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 15/12/52